

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032875.

AÑO (Leto) XI.

BUENOS AIRES, 7 DE DICIEMBRE (DECEMBRA) DE 1940

Núm. (Štev.) 189

NABOČNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

ZEDINJENJE 1940

Gospod dr. Izidor Cankar, poslanik kraljevine Jugoslavije, je imel dne 1. decembra, povodom praznika Zedinjenja, sledeči govor v radiu:

Dvajsetdrugi krat slavimo danes spomin na 1. december 1918, ko so se Srbi, Hrvati in Slovenci zedinili v kraljevini Jugoslaviji. V tem hipu vihraju zastave v vseh mestih naše domovine in slavnostni zvonovi so se raznihali od prestolnega Beograda, kraljevskega Zagreba in bele Ljubljane vse do zadnje naše vasice, spremljajoč prošnjo državne himne, da naj nam pravični Bog tudi v bodoče varje kralja in rod. Vesel sem, da morem na ta zgodovinski dan spregovoriti po našem radiu jugoslovenskim izseljencem, raztresenim širum te velike republike, od vročega Chaca do hladne Ushuaje, ki niso vsi mogli proslaviti dan Zedinjenja tako, kakor se je proslavil v domovini in v tem glavnem mestu, vendar pa so s svojimi mislimi z nami in z našimi.

Če se ozremo na preteklih 22 let našega skupnega nacionalnega življenja, bomo videli, da je v pogledu notranjega razvoja Jugoslavije glavna vsebina te dobe vprav to, da je politično dejstvo Zedinjenja, izvršeno 1. decembra 1918, vendar pa nezadostno pripravljeno v dušah širo-

Železna garda izvršila pokolj na Romunskem

GRKI PRODIRAJO NA VSEJ FRONTI TER SO ZAVZELI ŽE OSMI DEL ALBANIJE — ANGLEŠKO JAVNO MNENJE ZAHTEVA ODLOČILEN PRITISK NA ITALIJO — NEMŠKA LETALA SISTEMATIČNO BOMBARDIRAJO ANGLEŠKA MESTA IN SO POOSTRILI PODMORSKO VOJNO

Več ko 400 oseb, med njimi nekatere bivše načelnike vlade, ministre in druge odličnejše osebe, je tekom par dni pomorila romunska fašistična železna garda. Pokolj se je začel v Jihlavi, kjer je bilo zaprtih mnogo politikov iz prejšnjega Karlovega režima. Neki Makedonec je zbral četo železogaristov, vdrl z njimi v jetnišnico, pobral 64 jetnikov ter jih dal postreliti pred grobom ustanovitelja romunske železne garde Codreanuja. Pri pokolju je sodelovalo trideset revolucionarcev, ki so

hoteli maščevati smrt svojega bivšega voditelja. Po izvršenem činu so se zbrali na skupno večerjo ter si potem eden za drugim vzeli življenje s strelji iz revolverjev.

V mnogih krajih je železna garda začela takoj po teh dogodkih izvajati hud teror; povzročila je izgrede, v katerih je bilo več ko 300 ranjenih. S posebno vnetostjo so vstali preganjali žide, jim plenili trgovine, uničevali stanovanja itd. V glavnem mestu dežele, v Bukarešti, so vstali zasedli telefonsko centralo ter se skušali polastiti tudi drugih javnih poslopij. General Antonescu, ki se je po Karlovi abdikaciji proglasil za diktatorja, je odstavil načelnika policije v glavnem mestu ter ga zamenjal z drugim človekom, ki je brž začel boj proti upornikom, pri čemer mu je baje pomagala tudi nemška vojska. Oblastem se je končno posrečilo vzpostaviti red vsaj začasno.

Boji v Albaniji

Italijanski vojski v Albaniji se doslej še ni posrečilo zadržati pritiska grške vojske, ki je še zmerom v ofenzivi na vsej fronti od jugoslovske meje do Jadranskega morja in ki je že zasedla osmi del albanskega ozemlja. Nekatere vesti iz Aten, ki pa niso bile potrjene, so zagotavljale, da je sam maršal Graziani prišel v Albanijo z nalogo, da prepreči popoln poraz tamkajšnjih italijanskih čet. Ugotovil je baje, da je disciplina zelo zrahljana ter je — po vestih iz Aten — začel delati red s tem, da je dal postreljati vsakega sedmega od vojakov in oficirjev, ki so se umaknili iz prvih črt, ko so Grki prešli v protinapad. Grško vojsko so dosedanjí uspehi

hova nova ofenziva popolnoma spremenila položaj, ker se ne bode več zanesli na Albance.

Nevtralnost Jugoslavije

Na dan obletnice zedinjenja je kraljevski namestnik knez Pavle imel govor v radiu. Dejal je, da želi naša država ohraniti mir in vodi zaradi tega miroljubno politiko ter želi ostati v dobrih odnosih z vsemi sosednimi deželami, ki spoštuje-

Knez Pavle

jo našo teritorialno integriteto in neodvisnost. Izrazil je prepričanje, da bo Jugoslavija srečno premostila vse težave, ki jih ustvarja sedanje vojno stanje v Evropi, in da bo mogla tudi v bodoče živeti v miru.

Želje angleškega javnega mnenja

Nepričakovani uspehi grške vojske so vzbudili po vsem svetu, predvsem pa v Angliji, največje zanimanje in občudovanje. Angleški človek je začel misliti, da predstavlja Italija najbolj ranljivo točko totalitarne osi in da bi bilo treba zato pevanjo pritiskati. Če bi se posrečilo Italijo ukloniti, bi se tudi na morju, kjer so sedaj nemške podmornice postale zelo nadležne, brž popravil položaj za Veliko Britanijo, ker bi lahko uporabila na Atlantiku proti Nemcem mnogo svojih ladij, ki morajo sedaj stražiti Sredozemsko morje. Kako naj bi se izvršil pritisk na Italijo, s tem si povprečni Anglež ne beli glave, nego misli, da bi bilo treba "nekaj" storiti; račun pa seveda predvsem na letalstvo in na vojno mornarico, kajti vojske, ki bi mogla v tuji deželi operirati na kopnem, Anglija doslej še nima.

V sredo so v angleški spodnji zbornici razpravljali o vojni. Laburistični poslanec Cooks je ob tej priliki zahteval, naj vlada izrabi nova letalska oporišča v Grčiji za to, da Italijo "zasuje" z bombami. Mnogi trde, da niso Italijani prav nič navdušeni za vojno in da bi vztrajno bombardiranje italijanskih mest moglo izzvati upore proti režimu, ki je Italijo zapletel v sedanji oboroženi spor. Mnenje, da bi bilo treba storiti vse z namenom, da se Italijo pritisne k tlom, zagovarja tudi bivši vojni minister Hoare Belisha.

Nemški zračni in pomorski napadi

Nemško letalstvo nadaljuje že tretji teden s sistematičnim bombardiranjem angleških industrijskih mest. Zadnja žrtev je bil Southampton, kjer so nemške bombe povzročile takšno razdejanje kakor potres. Ker je prebivalstvo že dobro zavarovano proti zračnim napadom, je bilo samo 300 meščanov ubitih.

Prav resne skrbi povzroča londonški vladi poostrena vojna na morju, ki so jo Nemci obnovili s svojimi podmornicami. Izgleda, da so v zadnjem času dovršili mnogo teh edinic in sedaj z njimi resno ogražajo angleški pomorski promet. Mnoge ladje so postale v zadnjih tednih žrtve nemških torpedov. V Londonu mnogi mislijo, da se bodo morale Združene države Severne Amerike prej ali slej odločiti za to, da bodo njihove vojne edince spremljale angleške konvoje čez Atlantik.

FRANC KOVAČ:

Zakon štev. 11.729

(Konec)

B) Od dneva ko je vstopil v veljavo ta zakon, je delodajalec dolžan voditi posebno knjigo s stranmi po številkah, potrjeno po državnem odloku dela tu v glavnem mestu in državnih pokrajinah, ter po tozadevnih uradih po deželah v notranjosti.

V zgoraj imenovani knjigi mora delodajalec voditi sledeče podatke uslužbencev: Ime in priimek, datum vstopa v službo, dnevno ali mesečno plačo, provizijo ali katerekoli druge vrste plačila, ki ga prejema uslužbenec, dalje morebitno delavno pogodbo in vse druge podatke, ki se nanašajo na prejšnje člene.

C) Delodajalec se lahko razbremeni obveznosti naloženih po členih 155-56-57 in 158 z zavarovanjem uslužbencev, ki jih zaposluje, pri zavarovalnih družbah ali društvi medsebojne pomoči, priznanih po državi oblasti.

D) V nastalih sporih radi uvedbe členov od 155 do 160 tega zakona veljajo navodila določena za slučaje odškodnin radi nesreč na delu, izvršeni spore nastale radi znižanja plač, kateri se bodo rešili potem 2 razsodnikov, ki jih določijo pri zadeni. Če se razsodnika ne strinjata v sodbi se imenuje še tretja oseba. Ako pa se pri določitvi tretje osebe stranki ne moreta sporazumeti, razsodi trgovski sodnik.

V tožbah te vrste so uslužbenci ozir. njihovi upravičenci prosti sodnijskih stroškov.

Člen 2. — Za določitev odpravnine, določene v členu 157 trgovskega zakonika, se pripozna največ 5 let službovanja iz dobe predno je vstopil v veljavo ta zakon.

Zakon štev. 11.729 je vstopil v veljavo 21. septembra 1934.

Nastal pa je dvom, za kakšne uslužbenec velja zakon štev. 11.729, katerega besedilo ni dovolj jasno. V glavnem mestu republike je večina sodnikov edina v tem, da velja omenjeni zakon za vse uslužbenec, tako trgovske kakor industrijske, tako za uradnike kakor za delavce; drugače pa je, če dela človek na primer na drugi obali Riachuela. Sodniki provincije Buenos Aires pravijo, da velja zakon 11.729 samo za trgovske nameščenice in da ne velja za take, ki so zaposleni pri industrijskem delu. Dočim sodniki iste države na tako različen način tolmačijo isti zakon, se v parlamentu nabirajo prošnje raznih organizacij, da bi se zakon tako spremenil in pojasnil, da bo za vse razumljiv in za vse enak.

Minister g. dr. Izidor Cankar govori na jugoslovanski radio-uri

ke jugoslovske mase, postajalo vse bolj in bolj sestaven del narodne zavesti, brez čigar ni čvrste državne edinstvi. Več ko polovico te dobe smo preživeli v težkih notranjih borbah, ki nam niso razsvetljevale lice, in vse okoli vprašanja edinstvene nacije. Ta žalostna doba se je zaključila na najbolj tragičen način z marsejsko nesrečo, toda kakor da je kraljevska kri odkupila naše grehe, se državna zavest od tedaj stalno krepi in danes so redki taki, ki ne razumejo, kaj pomeni za nas vse skupno in za vsakega od nas posebe močna jugoslovska nacija. Samo stavec, ki ne more svojih neizbrisnih spominov pomiriti z dejstvi mlade zgodovine, ali pa človek brez sleherne politične pameti ter sovražnik in sovražnikov plačanec bi mogel želeči, da jugoslovska nacija spet razpade na malo Srbijo, stisnjeno z vseh strani sredi Balkanskega polotoka, na nesrečno Hrvaško, ki bi ne mogla niti en sam dan braniti svojo zemljo in svoje morje, na kakor malo dete slabotno Slovenijo, ki je že okrnjena in bi vsa padla v robstvo tisti hip, ko bi se ložila od svojih ostalih jugoslovskeh bratov, ter na siromašno črno Goro, skrite no na svoje nerodovitne gore. Ne, po tej poti ne pojdemo nikdar več! Živimo v dobi, ko se ustvarjajo ogromni politični, vojaški in gospodarski bloki, ko se organizirajo orjaške vojne mašinerije, pa mar moremo misliti, da bi posamezni deli naše nacije mogli biti v vojaškem, političnem in gospodarskem oziru močnejši in varnejši, nego je celo-

stoljubne republike, in vsem priseljencem je dala Argentina iste pravice, katere uživajo domačini, in vsem daje v vsakem pogledu mnogo, mnogo svobode. Glede ene stvari pa ne oblast ne javno mnenje ne dovoljuje nobenih razprav: to je argentinska nacija. Argentinske oblasti te ne vprašujejo, v kakšnem jeziku govoriš, kako tiška svoje liste in kako moliš Boga, toda republika hoče in to tudi izvaja, da je tvoj sin ponosen na svojo argentinsko nacijo, da gleda v nacionalno zastavo kakor v svetinjo, da s pobožno resnostjo posluša nacionalno himno, da v najmanjših podrobnostih pozna nacionalno zgodovino. Po žilah argentinske mladine teče kri brezštevilnih narodov tega sveta, a to je ne ovira, da se čuti nacionalno edina. In kaj bi moglo ovirati nas, ki smo iste krvi?

Letošnja proslava 1. decembra v Argentini je dokazala, da je ta zavest v naši izseljenski skupnosti. Sedaj, ko so naše oči vsak dan uprte v daljni Balkan, ko naše misli vsak dan lebde nad Jugoslavijo, so naša društva v glavnem mestu priredila svečanost, kakršne doslej nismo doživeli. Dvajset društev, torej skoro vse, kar je tu jugoslovske organizacije, so se zbrale v bratski slogi, da proslavijo dan Zedinjenja, simbolizirajoč na najlepši način pomen današnjega praznika. Zdrava zavest našega izseljenstva je reagirala na nevarnost od zunaj s slogom na znotraj in s strnitvijo vrst. Tako je prav! Po tej poti bomo hodili tudi v bodoče!

General Metaxas, diktator Grčije seveda navdušili in njen generalni štab je, po zatrdilih dopisnika lista "The New York Times", prepričan, da bo Italijane popolnoma pognal iz Albanije — če jim Nemci ne priskočijo na pomoč.

Z italijanske strani pa prihajajo seveda drugačne napovedi. V Rimu zavračajo krivdo za dosedanje ne uspehe na Albance, ki so jih prevzeli. Divizija "alpinec", ki je imela prodrati grške obrambne utrdbe, se je bila nanesla na albanske čete, ki so imele varovati njeno levo in desno krilo. Albanci so se pa takoj vdali Grkom, ki so brž pritisknili na "alpinsko" divizijo na obeh krilih tako, da je njen položaj postal nevzdržljiv. Italijani so baje poslali v Albanijo velika ojačenja in mnogo novega vojnega materiala ter pripravljajo "odločilno" ofenzivo za konec decembra. Pravijo, da bo nji-

Argentinske Vesti

DR. CARCANO JE DOSPEL V BUENOS AIRES

Dr. Miguel Cárcano, dosedanji argentinski poslanik v Franciji se je v torek jutraj, na španskem parniku "Cabo de Buena Esperanza" pripeljal v Buenos Aires.

Argentinski poslanik, ki je zastopal argentinske interese v Franciji, se je vrnil v Buenos Aires na poziv svoje vlade, da ji poroča o stanju Francije, z ozirom na diplomatske zadeve, ki so nastale po premirju Francoske z Nemčijo.

Ob prihodu dr. Cárcana so ga obiskali novinarji ter ga vprašali, kakšen je položaj sedaj v Franciji. Na to vprašanje jim je odgovoril, da se položaj v Franciji počasi vravnava.

SESTANEK ARGENTINSKEGA IN URUGUAYSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

V nedeljo se imata sestati na posestvu Anchorena v Coloniji, na uruguayskem ozemlju argentinski zunanji minister Julio A. Roca in uruguayski zunanji minister dr. Guani.

Namen tega sestanka bo po vsej priliki razgovor o ekonomskem in vojaškem sodelovanju obeh dežel, z ozirom na sedanji položaj.

ANGLEŠKA TRGOVINSKA MISIJA V BUENOS AIRESU

V nedeljo je dospela s parnikom "Avila Star" v Buenos Aires angleška trgovinska misija, pod vodstvom markiza Willingdona.

Misija je bila v pristanišču nad vse sijajno sprejeta in sploh ji izkazuje vse dni posebne časti.

Kmalu po svojem dohodu v Argentino je lord Willingdon podal javno za vse argentinsko časopisje.

GIBANJE PARNIKOV

V nedeljo je končno le priplul angleški parnik "Avila Star".

Pisali smo, da mora nekaj biti, da se ta parnik tako dolgo zadržuje kje v brazilskih vodah. Bila je previdnost, ker se je vozila na Avila Star angleška trgovinska misija.

V torek je prišel španski parnik "Cabo de Buena Esperanza", ki je pripeljal veliko število potnikov in pošte.

V ponedeljek je priplul tudi japonski parnik "Arabia Marú".

Kdaj odpluje nazaj proti Evropi "Cabo de Buena Esperanza" še ni javljeno.

MEJE MED BOLIVIJO, CHILEJEM IN ARGENTINO SO DOLOČENE

Te dni so bile definitivno določene meje med republikami: Argentino, Chilejem in Bolivijo. S tem so sedaj končana dolgoletna pogajanja in pregovori, ki so se vodili med temi državami radi mej.

NOV NAČELNIK MESTA BUENOS AIRESA

Za župana mesta Buenos Airesa je bil imenovan dr. Carlos Alberto Peyrredón. Svoje novo mesto je v petek že prevzel.

PROSLAVA V ČAST POLKOVNIKA PETITU

V kratkem ima oditi na bojišče, da se pridruži generalu De Gaulle

polkovnik Ernesto Petit.

Njemu na čast je priredilo zavezniško izseljenstvo in na pobudo holandskih izseljencev poslovljni večer, ki se je vršil v ponedeljek v dvorani princa Jurija, ki je bila nabito polna somišljenikov.

HUDA VROČINA IN NEVIHTA

V ponedeljek je jutraj postalo silno vlažno in vroče vreme, ki je držalo cel dan. Zvečer se je pooblačilo ter je padlo nekaj dežja. Kljub

Anton Podlogar:

Argentinsko poljedelstvo in živinoreja

Priobčeno z dovoljenjem uredništva Koledarja.

Kdor živi v mestu, bodisi v Buenos Airesu ali okolici, bodisi v katerikoli mestu v notranjosti, naj bo domačin ali tujec, težko pojmuje življenje argentinskega poljedelca.

Tudi mi, ki smo našo mladost preživeli na kmetih v naši domovini, pa nismo imeli prilike prepričati se o načinu tukajšnjega kmetijskega življenja, lahko trdim, da ga ne poznamo.

Tukajšnje moderno poljedelstvo je tako različno od onega v domovini, kot noč in dan.

Kot vemo, je Argentina v svoji pretežni večini poljedelska in živinorejska dežela in tudi izvažala skoro izključno poljske pridelke. Čeprav se čudno sliši, gola resnica je, da med poljedelci skoro ne najdemo domačina, pristnega Argentina, marveč skoraj same priseljence, med temi največ Italijanov ali njih sinov. Le majhen odstotek je drugih narodnosti. Poleg španjolcev smo Jugoslovani najštevilnejši. Dalmatincev bo največ in so posebno v provinci Santa Fe zelo številni. Tam dobimo nekatere vasi in naselja, katera bi lahko imenovali dalmatinska. V teh so tako trgovci, poljedelci, kakor vplivni občinski veljaki sami sinovi plavega jadranskega obrežja ali njih potomci. Skratka: Tam lahko vsakega, ki ga srečaš ali na njegova vrata potkaš, nagovoriš po naše, nakar dobiš odgovor "Krsta ti, jesi ti Dalmatinac!" Razume se, da ti v svoji gostoljubnosti tudi postreže, v čemer je bil od tebe zaprosen. Tudi Črnogorci so v nekaterih krajih precej številni, v Čaku, na argentinskem severu, menda najbolj. Nekateri so celo lastniki obširnih estancij, kjer gojijo poleg bombaževih nasadov tudi razne druge pridelke, ki uspevajo v tropičnem podnebj. Oni na jugu, (Tierra del Fuego) pa gojijo na tisoče ovac in tam največja estanca nosi ime "Kosovo" v spomin na očeta sedanjega lastnika in njegovo domovino.

Danes imamo v Argentini tudi že nekaj slovenskih poljedelcev, ki pa niso vsi lastniki zemlje, katero obdelujejo. V pokrajinah, kjer uspeva glavni argentinski pridelek: pšenica, koruza, lan, bombaž i. t. d. in v Čaku so mnogi Slovenci vzeli zemljo od Poljedelskega ministrstva ter bodo z leti seveda ne brez velike borbe za obstoj, postali lastniki precej obširnih bombažnih nasadov, kot so ali bodo oni naši rojaki v Rio Negro lastniki dobičkanosnih sadnih vrst, od koder izvažajo najokusnejše namizno sadje v vsa večja mesta Republike in tudi v inozemstvo. Iz San Juana izvažajo sladkorno peso in oreške (pistače), s katerimi si mi v poletnih dneh, zraven vrčka piva, hladimo vročino in niti na misel nam

deju pa vročina le ni ponehala. Najhujsa vročina je bila ob 3 uri popoldne, ko je bilo čez 30 stopenj.

Dež je padal tudi ponoči in v torek cel dan, a je le malo ohladil. Proti večeru pa je nastal silen veter. Podiralo je drevesa, telefonske in brzojavne droge ter odkrivalo strehe. Poleg tega je kmalu nato začelo silno deževati ter je šele v sredo proti jutru ponehala.

Neurje je napravilo veliko škodo.

ne pride, da je ta okusen sad gojila roka našega rojaka.

Če bi človek površno precenil način, po katerem bi naš človek v Argentini najlažje napredoval, se osamosvojil ali celo obogatel, bi vsakdo rekel, da je ravno v kmetijstvu najlažje, posebno za one, ki mo doma živeli na kmetih. "Saj znamo orati, sejati, rediti živino ter delati po vinogradih, saj sem ob tem zrastel", bi rekel na prvi mah, ali resnica v tem je precej drugačna.

Stari enobrazdni plugi z enim parom vprežne živine so zelo različni od tukajšnjih modernih poljedelskih strojev, katere vleče traktor ali pa šest do osem konj, prav ko naša doma izdelana sevnica v primeri s sejalnimi strojem, katerega je mogoče urediti z ozirom na vrsto semena. Naše mlatilnice v domovini so se nam zdele "moderne", pa so v primeri s tukajšnjimi pravi nič. Tukajšnje žetev, mlatev, čiščenje in nakladanje v vreče, opravlja eden in isti stroj, katerega oskrbujejo samo tri osebe. Za tem čudnim železnim strojem gre navadno kamijon z dvema osebam, ki pobirata že zvezane vreče in jih odpeljeta v skladišče. Do pred kratkim so za to uporabljali težak, dva metra visok voz, ki je tehtal do tri tisoč kg.

Pred leti sem v Rio Primero v korodski pokrajini našel dva rojaka s Primorskega, katera sta mi veliko razlagala, pri čemer sem dobil pri bližnjem pogled v poljedelstvo. Zanimalo me je najbolj njuno samotarsko življenje in njihovi uspehi. Marsikaj zanimivega sta mi povedala, ko smo dolge večere posedali pri ognjišču in pili mate, igrali karte ali pa šli na večerni lov na "Vizcachas" (neke vrste jazbecov), ki so neusmiljeno orali po posestvu. Njun gospodar je bil Italijan vdovec, prej poročen s Slovenko iz naše prestolnice "bele Ljubljane".

Štiri leta prej sta ta dva rojaka začela obdelovati zemljo na svoj račun, odnosno na polovico, kar je tukaj zelo v navadi. Lastnik, ki je imel še eno posestvo v provinci Santa Fe, katero je sam vodil, je

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpuhi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ZIVONE BOLEZNI: Nevrašenija, izguba spomina in šibkost.

REVMAATIZEM: kila, nadua, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

OREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLACEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj z jameneno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

imel med svojimi delavci tudi ta dva naša rojaka, katerima je po par letih vestnega dela ponudil novo "chacra" v prej imenovanem kraju. Fanta, željna osamosvojitve, sta ponudbo sprejela s pogojem, da morata zemljo prej očistiti gostega trnja in gozda ter jo napraviti plodno. Seveda sta dobila za to tudi plačilo, toliko po hektarju, kot je tu navada. Na očiščeni zemlji sta morala sama postaviti skromno kolibico, shrambo za druge potrebsčine i. t. d. ter nato začela s sebstvijo.

V kolikor je v Argentini delo s stroji lažje v primeru z onim v domovini, je pa pridelek slabši. Tukaj nič ne gnojijo niti čistijo plevel; posejejo ogromne njive ter jih prepuste usodi do žetve, če le-te ne spravijo pred časom največje sovravnice argentinskega poljedelca, požrešne kobilice, ki napravijo letno škodo, ki gre v milijone, ali pa če ne pritisne suša, katera je drugi križ za poljedelca. Kot sta zatrjevala omenjena rojaka, jima vsa štiri leta niso prinesla nič dobička, a vztrajala sta v upanju, da pride dobra letina in jima prinese srečo in zadostenje.

Iz številnih slučajev je mogoče ugotoviti, da je poljedelčeva sreča v Argentini na tehnični, bolj kot kjerkoli. Začeti je treba z denarjem in le malokrat končati s zaslužkom, premnogokrat pa z veliko zgubo.

En tak polovničar mi je zatrjeval, da je v petih letih zgubil štiri tisočake na eni estanciji, dočim je njegov prednik v enem samem letu potegnil na isti zemlji za svoj del "dvainštirideset tisočakov čistega dobička". Tako dober slučaj imenujemo "sreča".

Edino večji zemljelastniki, ki oddajo zemljo v najem, imajo zaslužek zagotovljen. Njih ne briga cena žitaric, ne slabo leto, ne suša in ne kobilice, ker dobe denar za najemnino vnaprej.

"Reforma, agrarna reforma", kličejo tisti, ki leta in leta garajo samo za zemljelastnike, veletrgovce in druge, ki živijo od njihovih žuljev.

Nekaj se je v zadnjih letih res storilo v tej smeri, a to je le drobec, ki niti od daleč ne zadovoljuje delovnega ljudstva, kajti mogočeži se krepko držijo na braniku svojih bogastev.

Ne vem, če bi postavil živinorejo pred ali za poljedelstvo, kajti obe panogi sta enako važni za notranjo potrošnjo kakor za izvoz. Še manj pa bi mogli primerjati našo slovensko živinorejo ali poljedelstvo z argentinskim. Zato oglejmo si stvar od bližje.

Kakor so v poljedelstvu lastniki in koloni, ki sejejo izključno le pšenico ali koruzo brez drugih žitaric, tako so tudi živinorejci, ki se bavijo z rejo goveje živine ter zopet drugi, ki imajo samo drobnico, navadno ovce in to predvsem na jugu Republike. Število ovac enega samega gospodarja je, lahko bi rekel, "brezštevilno", ker niti sam gospodar ne ve, koliko glav redi. Če bi ga vprašali za približno število, bi pomota šla lahko v tisoče.

V prvih dneh mojega bivanja v Argentini sem se pogovarjal z nekim rojakom o delu na estanciji, pa mi je rekel med drugim, da sta s tovarišem štirinajst dni samo ovce v vodo metala. Čudil sem se temu, vse dokler se nisem prepričal o načinu tukajšnje živinoreje. Ovce metati v vodo, to se dela pač samo v

Argentini, če je res, sem modroval. Vendar je stvar čisto enostavna: Vsako spomlad ali tudi jesen je navada, da se drobnica pelje v nalašč zato napravljeno betonsko korito, ki je en meter široko ter dva do tri metre visoko in dvajset dolgo, kjer je do meter in pol vode, katera je bila prej razkužena. Skozi to vodo mora preplaviti živinč, da se tako očisti mrčesa. Pri tej napravi sta stala torej ta dva moža, da sta pri zoženju ograji "metala" ovce v korito.

Težje pa je napraviti za tako kopej govejo živino, ki včasih v takem slučaju kar besni ter se celo jezdec, ki opravlja na konju to delo "metanja živali v vodo", komaj pravočasno umakne.

Argentinska živinoreja je kaj enostavna. Ne potrebuje ne hleva ne krme niti drugih ceremonij, ki jih mora opravljati slovenski živinorejci. Na obširnih estancijah, bodisi obraščenih z gozdovi (v Cordobi) ali pa očiščenih pašnikov, z žico ograjenih, ki obsegajo več sto ali tisoč kvadr. kilometrov, se svobodno pase, plodi in širi ogromna čreda brez vsakega nadzorstva in le tedaj, ko gospodar napravi kupčijo z raznimi lastniki velikanskih mesnic (frigorificos), zmotijo to naravno živalsko življenje spretni jezdec ter nalove trgovcu namenjeno število, ki navadno gre v več sto glav. Z ozirom na tako številno čredo, se lastnik prav malo briga, če mu včasih pogine par glav. Le kadar pritisne velika suša, ki pašnike spremeni v pravcate puščajne stepe, zaskrbi živinorejca in takrat prodaja živino po vsaki ceni ali pa skuša spraviti to goveje bogastvo v druge kraje, kjer ni suša tako velika.

Zanimivo je v Argentini to, da kljub veliki suši navadno živini ne primanjkuje pitne vode. Na svojih pašnikih namreč imajo živinorejci vodne sesalke na veter, ki v teh nepreglednih ravninah nikdar za dolgo ne preneha. Voda se zliva v rezervoarje in tanke, kjer je potem živini vedno na razpolago.

DOMAČE VESTI

STORKIJA

Te dni je po dolgem času zopet storklja obiskala našega rojaka Martina Valentiniča, mesarja v Villi Devoto ter prinesla njegovi ženi krepkega fantiča.

Srečnim staršem častitamo!

NOV GROB V DOMOVINI

Pred par meseci je umrl v bolnišnici v Trstu Alojzij Markič, star 47 let, doma iz Sv. Vida pri Vipavi. Markič se je podal v bolnišnico, ker je že dolgo bolehal v želodcu. Tu so mu po natančnem pregledu svetovali, da se pusti operirati. On je v to privolil ter so ga res operirali, a operacije ni prestal, ampak ji je podlegel.

Markič je bil skrben gospodar in dober družinski oče svojim šestim nedoraslim otrokom, od katerih je najstarejši komaj devet let star, eden pa je bil rojen že po njegovi smrti.

Pokojni zapušča poleg že omenjenih otrok še ženo Marijo, dva brata, od katerih je eden v Severni Ameriki, drugi pa v Jugoslaviji. Dalje štiri sestre, tri v domačem kraju, Antonija pa se nahaja tukaj v Argentini, ki je poročena z rojakom Piščancem. Zraven tega zapušča še številne sorodnike doma in v Argentini.

Naj bo pokojniku lahka domača zemlja, preostali, ženi, otrokom in sorodnikom v domovini, kakor tudi Antoniji in sorodnikom v Argentini ter bratoma naše iskreno sožalje!

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

ZENITNA PONUDEBA

Vdovec star 37 let z 5 letnimi otroki (dekle) želi znanja v vsiki žentive z dekletom ali vdovo v starosti od 30 do 37 let. Imam dobro in stalno službo.

Naslov: J. K., Gaona 1180, Ca-pital.

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.

Rojakom se priporoča

PETER FILIPOČ

WARNES 2101 esq. Garmendia

U. T. 59-2295

La Paternal Bs. Aires

Krojačnica "Gorica"

Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires

Nasproti postaje La Paternal

Prva slovenska radio-tehnična delavnica

Naznanjam cenj. rojakom, da se nahajam s svojo radio-tehnično delavnico v ulici MAURE 3571 — U. T. 54-4650 (prej Andrés Arguibel 1468), kjer sem na razpolago cenj. klijenteli.

Konstrukcija prvovrstnih aparatov lastne znamke

"Iliria"

J. KREBELJ

Zobozdravnica

BERTA KURLAT SCHIFFRIN

Sprejema vsak dan od 2 popoldne do 8 ure zvečer

Kdor si želi zdraviti ali staviti zobovozne dogovori za čas.

Delo trpežno — Cene zmerne.

RODRIGUEZ PEÑA 594

Prvo nadstropje

Bs. Aires U. T. 35-3594

Vesti iz organizacij

PRAZNIK ZEDINJENJA SE JE PROSLAVIL V BUENOS AIRESU NA SVEČAN NAČIN

Proslava 22. obletnice zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev se je izvršila letos v našem iseljenstvu na lep in slovesen način.

V soboto, 30. novembra, je bila v dvorani društva "Centro de Almaceros", blizu trga oCngreso, skupna proslava, ki so jo organizirale, s kakšno izjemo, vse jugoslovanske organizacije iz Buenos Airesa in bližnjih krajev. Velika dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička z našimi ljudmi, ki so pozorno poslušali govore predsednika meddržavnega odbora, g. Pavla Popovića, in tajnika, g. Bogdanovića, ter z odobravanjem spremljali program prireditve, v katerem so bile pevske točke, deklamacije, nastopi sokolov itd. Program se je začel z argentinsko in jugoslovansko himno, ki ju je odsviral, takoj po prihodu pokrovitelja proslave, g. poslanika dr. Izidorja Cankarja, njegove soproje in poslaniškega svetnika g. dr. Dominikovića, orkester "Ljudskega odra".

Proslava je potekla v najlepšem redu ter se je po sporedu vršil ples, ki je trajal do ranih jutranjih ur.

Naslednjega dne je jugoslovanska radio-ura prenašala slavnostni pro-

stora zadržati za prihodnjo številko. Naj povemo samo to, da je bil spored te proslave, pri katerem je sodelovala tudi paternalna šola, izredno lep in je v vsakem oziru zadovoljil občinstvo, ki je napolnilo znano dvorano pri trgu Plaza Once.

Pomen te proslave je v lepem govoru podčrtal v imenu "Slovenskega doma" njegov član Ivan Berginc, in sicer tako-le:

"Gospod kraljevski poslanik, spoštovana gospa ministrica, cenjene rojakinje in dragi rojaki!

V imenu "Slovenskega doma" Vas najlepše pozdravljam in se Vam zahvaljujem, da ste se v tako lepem številu odzvali povabilu našega društva na današnjo proslavo Zedinjenja in Iseljenske nedelje. Poseben pozdrav in toplo zahvalo smo dolžni gospodu ministru doktorju Izidorju Cankarju, ker je sprejel pokroviteljstvo tega našega današnjega iseljenskega slavja in naš je tudi postal s svoje navzočnosti. Hvala Vam, gospod poslanik!

Zbrali smo se tu, dragi rojaki, da z iskrenimi rodoljubnimi čustvi praznujemo dvajsetdrugo obletnico onega znamenitega prvega decem-

Izeljenska nedelja, ki naj nas spomni na te naše dolžnosti, je danes — in praznik zedinjenja. Spomin na dom in družino se danes lepo sklada z mislijo na narod in domovino. Danes, ko v svojih srcih želimo vse najboljše svojim dragim, izražamo obenem toplo željo, da bi naša narodna država srečno preživela sedanje hude čase in da bi čimprej zajela pod svojo streho vse, ki smo si bratje.

S takšno željo in s takšnim upanjem obhajamo danes dvajsetdrugo obletnico zedinjenja."

Tekom izvajanja sporeda je z odra spregovoril tudi g. poslanik. Izrazil je svoje zadovoljstvo nad lepo proslavo ter v kratkih potezih podčrtal pomen Zedinjenja. Burno odobravanje je podčrtalo njegove besede, da moramo prav vsi imeti trdno vero v bodočnost Jugoslavije.

Z otvoritve plesišča S. D. D. "Triglav"

Odbor društva "Triglav" si šteje v dolžnost zahvaliti se cenjenemu občinstvu, ki se je v nedeljo, dne 24. novembra v tako velikem številu odzvalo našemu vabilu na svečano otvoritev plesišča. Plesišče, ki ima po načrtu že sezidan falament krog in krog, ker to postane sčasoma društvena — Dvorana (Salon). Posebno zahvalo smo dolžni dekletom, katera su z ljubeznijo do društva, tako lepo okrasile društvene prostore. Najlepša hvala tudi zabavnemu odboru.

Zabava je potekla v popolnem redu in veselju. Nedelja 24. novembra je dan, ki nam bo ostal v neizbris-

...Hotel sem te nekaj vprašati, dragi prijatelj: želel bi poslati denarno nakazilo. Ker je jako nujno, mislim, da bi bilo najboljšje z "zračno pošto". Katero banko mi ti priporočaš?

Pojdi na Banco Holandés Unido Bmé. Mitre 234. Postrežen boš z največjo ljubeznivostjo in paznjo v našem jeziku. Delajo hitro in boš lahko brez skrbi, da bo tvoje nakazilo prišlo hitro in gotovo na cilj....

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO
SUCURSAL BUENOS AIRES
CASA CENTRAL: 25 DE MAYO 81
AGENCIA N° 1: CORRIENTES 1900
DIRECCION GENERAL: CURAÇAO

Božičnica v "Slovenskem domu"

Že od samega početka, ko so se ustanovila naša društva, je bila navada, da se je napravilo Miklavžev večer ali pa Božičnica. "Slovenski dom" hoče tej tradiciji še nadalje ostati zvest ter bo radi tega priredil na praznik 25. decembra ob 5 uri popoldne "Božičnico" v društvenih prostorih, ulica Gral. César Díaz 1657.

Božičnica bo prav posebno lepa. Na njej bo zabave dovolj za vse, ta-

ko za otroke, kakor za odrasle. Saj Vsi starši, ki želijo, da bi bili njihovi otroci na Božičnici obdarovani, naj te takoj prijavijo odboru. Dobro bi bilo, če navedejo tudi spol in starost otroka.

Ob istem času, ko društvena darila, se bo razdelilo tudi darila, ki jih bodo starši dali za svoje otroke!

Torej starši! Ne odlašajte in prijavite otroke takoj.

Obenem prosimo vse one, ki ljubijo naše male, da bi blagovolili kaj darovati zanje.

LETOPIŠ (Koledar) za 1941

Koledar, ki je po mnenju strokovnjakov nekaj posebnega, je že izšel.

Letopis se prodaja: v Banco Holandés Unido, Mm. Mitre 234; Slovenski dom, Gral. César Díaz 1756; G. P. Društvo Slovencev, Villa Devoto, Simbrón 5148; Almacén V. Kovač, Villa Progreso; Almacén V. Čerčić, Villa Devoto; Pizzeria Filipčić na Paternalu; Društvo "Slovenska Krajina" na Avellanedi; pri F. Kurinčiču, Garay 3910; Slovenski Krožek, Montevideo in Društvo "Triglav" v Rosariju. Dalje v restavraciji Emila Živca na Paternalu in pri Hojanu in Erzetiču, na Av. Francisco Beiró, V. Devoto.

Vsa druga naročila sprejema Andrej Škrbec — Cas. Correo 171 — Bs. Aires.

Udeleženci na skupni večerji v nem spominu. Vse je bilo veselo in zadovoljno. Izpolnili smo obljubo in vestregli želji članstva. Splošna želja občinstva je, da se čim prej mogoče priredi drugo zabavo in to kar navadno plesno zabavo. Vstregli bomo tej želji.

Med občinstvom se je opazilo mnogo povsem novih obrazov.

Odbor.

Domača zabava društva "Triglav" v Rosariju

Slovensko društvo "Triglav" v Rosariju bo priredilo v soboto 21. decembra, v društven. prostorih, ulica Gral. Mitre 3924, domačo zabavo s plesom.

Vse rojake in rojakinje iz mesta in okolice vabimo vabi odbor, da se zabave v velikem številu udeležijo. Začetek zabave ob 9 uri in pol zvečer.

V slučaju slabega vremena, se bo zabava vršila prihodnjo soboto.

Odbor.

Prireditve "Slovenskega doma"

Na BOŽIČ, 25. decembra se bo vršila naša tradicionalna Božičnica v društvenih prostorih, ulica Gral. César Díaz 1657.

SILVESTROV VEČER se bo vršil letos v znani dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

Bogoslužje v ruski pravoslavni cerkvi

gram je ob tej priliki tudi g. poslanik dr. Izidor Cankar imel govor, ki ga prinašamo na drugem mestu. Ob 10. uri je bilo svečano opravilo v ruski pravoslavni cerkvi, takoj nato pa slavnostna maša s Tedeumom v spodnji cerkvi "Santisimo Sacramento". Slovesni službi božji, pri kateri je pel zbor "Slovenskega doma" pod vodstvom g. Cirila Jekšeta, je prisostvovalo prav izredno število rojakov.

Ob 12. uri je bil sprejem na posla-

Izeljenci zbrani v katoliški cerkvi. Vsi saloni so se tako napolnili z izseljenci, ki so prišli državnemu zastopniku čestitat za narodni praznik, da je bila povsod prava gneča. Tudi ob tej priliki je g. poslanik nagovoril prisotne ter se jim zahvalil za izraze vdanosti državi in kralju.

Popoldne se je vršila v dvorani ul. Alsina 2832 proslava Zedinjenja in Iseljenske nedelje, ki jo je priredilo društvo "Slovenski dom" pod pokroviteljstvom g. dr. Izidorja Cankarja. Proslava je nad vse lepo uspela in zasluži, da o njej priobčimo obsežnejše poročilo, ki smo ga pa morali zaradi pomanjkanja pro-

Spremlja minister g. dr. I. Cankar vse, kar bo v naših močeh, da bo ta naš dom trdno stal in trdno kljuboval viharjem.

Danes je tudi izeljenska nedelja. Naše misli naj poromajo tudi tja do naših ožjih domov, tja do naših dragih, ki smo jih pustili v rodni vasi, v rodnem mestu. Poromajo naj do očeta, do matere, do žene in otrok, do bratov in sestr. Ko se bodo čez hip vrnile, nam bodo izprašale vest: Ali smo storiili vse, svojo dolžnost do svojih dragih? Ali smo od zadnje Iseljenske nedelje do danes vsaj s pismom javili svojim dragim, da smo živi in zdravi in da mislimo nanje?

Slovenci doma in po svetu

VESTI IZ PRIMORSKE IN JUGOSLAVIJE

IZNAJDBA NAŠEGA ROJAKA

Trst. — Ko se je začela vojna z Italijo, se je moral z drugimi italijanskimi državljani vrniti iz Egipta tudi naš rojak Emil Simčič, star 49 let. Tržaškimi novinarjem je pokazal novo iznajdbo, ki jo je odkril za časa svojega bivanja v Egiptu, ko je bil nameščen kot tehnični mehanični inspektor pri Fordovih tovarnah. Njegova iznajdba popolnoma nadomešča zračnice pri avtomobilih in drugih vozilih s posebno ugrajeno napravo v gumah, ki nadomešča pritisk. Iznajdba je že patentirana v Italiji in v Sudanu. Za njegov izum se je interesirala tudi angleška vlada, vendar pa je Simčič njeno ponudbo odklonil po nasvetu italijanskega konzula kakor pišejo tržaški listi. Njegova iznajdba je popolnoma enakovredna sedanjim zračnicam in celo boljše od njih. Ker ni nobenega pritiska, ni opasnosti za eksplozije, prav tako tudi ne trpi, ako gre avto s tako gumo preko ostrih predmetov, žebeljev, stekla itd. Teža je ista in brzina je še povečana.

SV. VIŠARJE

Znano in priljubljeno Marijino svetišče, ki kraljuje in samuje na višarski gori, obkroženo in zastraženo od venea ponosnih skalnatih vrhov sredi planinske lepote, je tudi letos kakor vsako leto lepo oskrbovano. Dušno tolažbo nudi duhovnik, ki stalno biva tu od julija do prvih dni oktobra, za telesno okrepilo pa skrbi nekaj gostoljubnih zavetišč. Obisk svetišča je pa letos bolj pičel. Vojni čas pač ni ugoden za romanja. Zlasti Višarje, ki so skoraj na meji treh držav, to občutijo. Če se površ široko še netoče in neresnične vesti kot: "Na Višarje je prepovedano!", "Višarje so zaprte!" itd., potem ni čudno, ako ni romarjev. Kljub vsemu temu pa ljubezen do višarske Matere ne zamre in vedno se še najdejo pobožne duše, ki se ne pustijo oplašiti. Zadnje nedelje so privabile prav dosti romarjev, saj je bilo vsako nedeljo nekaj sto obhajil. Med tednom prisopiha pa tudi vsak dan po nekaj ljudi, ki se tu v blagodejnem božjem miru duhovno in telesno okrepijo.

GORIŠKI PREFEKT V BRDIH

Števerjan, Kojško in Šmartno ter druge manjše kraje, katere je dne 24. avgusta oklestila grozovita toča, je obiskal goriški prefekt. Pregledal je hudo poškodovane njive, sadovnjake in vinograde ter obljubil izdatno pomoč zlasti najbolj potrebnim družinam. Obiskal je tudi kmetijo posestnika Stekarja na Valerijevu.

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIC
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

še pri Števerjanu in pohvalil njegovo vzorno urejeno gospodarstvo.

OSTANKI V SVETOVNI VOJNI PADLIH JUNAČEV

Na Vodica, ki so strahotno znane iz zadnje svetovne vojne in nosijo že svoj spomenik padlim, so te dni prav v bližini spomenika naleteli na okostja junakov, ki so prav v tem peklu žrtvovali za domovino vse — življenje. Ostanke so lepo zbrali in jih prenesli v kostiše na Oslavju.

TEŽKA PROMETNA NESREČA

Sledeče podrobnosti o težki prometni nesreči, ki se je zgodila 9. avgusta pri Colu in ki je zahtevala več človeških življenj, so poročali časopisi:

Ob 5. popoldne se je vračala z dela skupina delavcev, vslužbenih pri tvrdki Marchioro iz Vicenze, ki je prevzela cestna dela na odseku Col-Podkraj. Delavci so se peljali na kamjonu državnega cestnega podjetja. Na avtomobilu jih je bilo 17 delavcev, ki so se odpeljali v Ajdovščino, potem ko so dobili izplačano tedensko mezdo. Kamjon je vozil z veliko brzino po strmi cesti, ko je nenadoma na ovinku srečal cestni valjar. To se je zgodilo na ovinku pri Dovcu na 65. km. Šofer je takoj prijel za zavore, toda te na žalost niso funkcionirale. Težko vozilo je trenutno nato že prebilo ograjo in padlo v 50 m globok prepad. Nesrečo so opazili vojaki in drugi civilisti v bližini, ki so takoj priskočili na pomoč, ter pričeli izvlačiti ranjence in mrtve izpod ruševin. Pri padcu so bili 4 delavci ubiti, 12 pa jih je bilo ranjenih. Ranjene so vojaški avtomobili in goriška rešilna postaja "Zelenega križa" odpeljali v goriško bolnišnico. Med potjo je še en delavec umrl tako da se je število mrtvih povečalo na pet. Med ranjenimi so sledeči: Josip Furlan, star 31 let, iz Prvačine, Ivan Gregorič, 18 let, iz Prvačine, Silvester Furlan, 19 let, iz Prvačine, Franc Furlan, 30 let, iz Prvačine, Radislav Leban, 19 let, iz Stare gore, Josip Beltram, 29 let, iz Stare gore, Josip Stanič 32 let, iz Trsta in Fortunat Gregorič, 33 let iz Bukovice.

Pri nesreči sta ostala nepoškodovana šofer in njegov pomočnik, ki sta bila takoj aretirana. Zagovarjata se, da so zavore delovale, toda zaradi gramoza se je kamjon podrsnil. V kolikor nam je znanom, niso pri tem italijanski listi prinesli imena smrtno ponesrečenih in ranjenih.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite
FOTO "LA MODERNA"
S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odrpote tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

cev. Sodeč po imenih ranjencev so med mrtvimi gotovo skoro sami naši ljudje. Med ranjenci je tudi nekaj težko ranjenih, točno število pa ni znano. Oblasti še naprej preiskujejo in iščejo vzroke te velike nesreče.

SMRT KRAŠKE KORENINE

V Devinu so v ponedeljek dne 16. septembra slovesno pokopali v trdo kraško zemljo, katero pa je pokojnik iskreno ljubil, uglednega knet-skega gospodarja Legišo po domače Kupea. Dočakal je nad 80 let. Na zadnji poti ga je spremljala velika, tisočglava množica pogrebecev, ki so prihiteli iz vseh krajev Krasa izkazati rajnemu čast in spoštovanje, ki ju je užival preko mej svoje ponesrečene rojstne vasi. Pokojni Kupec je bil mož, kakor so le redko posejani med nami. Dober oče, priden in vzoren gospodar, zgleden sovaščan in zaveden naš mož, tak je bil Kupec, čigar hiša je slovela zaradi švoje gostoljubnosti daleč okoli.

DUHOVNISKE VESTI

Župnija St. Vid pri Vipavi je po odhodu g. župnika Ivana Kovača brez stalnega dušnega pastirja. Nekaj mesecev je zdaj upravljal župnijo g. dr. Alfonz Čuk, glavni prefekt v Centralnem semenišču v Gorici. Ker se je g. dr. Čuk sedaj vrnil na svoje službeno mesto, je za župnega upravitelja v St. Vidu imenovan gosp. Lado Piščanec, kaplan pri Sv. Ignaciju (na Travniku) v Gorici. G. Janez Erlen, kurat v Lomu, o čigar imenovanju za župnika v Biljah pri Godici smo že pisali, je bil v ponedeljek, 16. t. m., umeščen na svojo novo župnijo; v Lom pride g. Stanko Šarič, prvi kaplan v Tolminu. G. dekan Anton Grbec, ki je bil župnik-dekan novo ustanovljene dekanije v Nabrežini, je bil ob ukinitvi te dekanije pred nekaj tedni premeščen: sedaj je imenovan za župnika na Srednjem na Kanalskem.

Pripomnimo, da je bil župnik Kovač radi svojega narodnega mišljenja interniran za dobo treh let.

Letos kakor prejšnja leta KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

vam nudi najmodernejša blaga znanih tovarov CAMPER in SAINFIELD. Vedno kakor vam je znano delo prvovrstno in cene nepretrirane!

GARMENDIA

4947

DREVO GA JE UBILO

Drvar Jože Lapajne iz Mrzle Rupe pri Idriji se je pri svojem težkem poslu v gozdu smrtno ponesrečil. Odšel je na delo v Krekovše. Podrl je debelo bukev, ki ga je pa tako nesrečno zajela, da mu je zlomila tilnik in je obležal na mestu mrtve.

BIVŠI OBČINSKI KOMISAR V SV. VIDU UMRL

Pred par meseci je v vojaški bolnišnici umrl bivši občinski komisar v Sv. Vidu pri Vipavi.

Sedaj pokojni je bil več let orožniški brigadir v Sv. Vidu. Bil je izredno dober in ljubeznjiv, radi česar so ga občani splošno spoštovali.

Ko je bilo izpraznjeno mesto komisarja, so občani na pristojnem mestu zaprosili, da bi se njega imenovalo za komisarja. Zelji občanov je bilo ustreženo ter je postal komisar. Bil pa je na tem mestu le malo časa.

Sedaj, ko je Italija mobilizirala, je bil vpoklican tudi on. Poslan je bil v Pulo. Kmalu pa je tam zbolel in umrl.

Pokojni, ki je bil povišan za maršala je bil poročen z našo domačinko Marijo Bizjak, po domače Mesarjevo, iz katerega zakona so trije otroci.

Bil je Italijan, a je ljubil naš narod.

Naj mu bo blag spomin, preostanim pa naše sožalje!

MASLO IN KROMPIR

Goriški prefekt je za maslo in krompir določil sledeče najvišje prodajne cene: maslo iz hribovskih mlekarin po 20,50 lir kg, drugo maslo po 18 lir; krompir na debelo po 55 lir kvintal, na drobno po 070 lir kg.

GRANATA GA JE UBILO

40 letni Ivan Fiegel iz Vogrškega je šel v goriški Panovec zbirat od svetovne vojne ostalo železo. Pri tem delu je naletel na še nerazpočeno granato. Kljub tolikim nesrečam in tolikim opozorilom je začel smrtonosni projektirski odpirati. In zgodilo se je, kakor že nešteto krat: granata je eksplodirala s silnim pokom, ubogi Fiegel pa je ves razmesarjen obležal v luži krvi na mestu mrtve. Bog mu bodi milostljiv!

ZIMSKA POMOČ

V nedeljo 15. septembra je začel pri nas v vsej državi poslovati "Zimska pomoč". V Gorici vodi to dobrodelno ustanovo samostojen občinski odbor: "Ente Comunale di Assistenza". Ta odbor je sklenil, da bo dnevno oskrbel 600 revnim osebam gorko kosilo. Nadalje bo v najbližjem času razdelil med potrebne družine veliko množino paketov z živili: s koruzno moko, s fižolom, oljem itd. Bolniki in starčki bodo dobili tudi belo moko, riž in koteni. Teh dobrot bo deležnih nad 5000 oseb. Izdani so bili že ukrepi, da bo "Zimska pomoč" podobno kot v Gorici tudi v podeželskih občinah poskrbela, da reveži ne bodo trpeli lakote.

LETINA NA KRASU

Letošnje mokrotno vreme prija in godi suhemu kršnemu Krasu, zato

se obeta nam Kraševcem razmeroma dobra letina. Žito je bilo bolj slabo, lepa pa kažejo sedaj krompir in fižol, ajda je pa naravnost izredna. Visoka je kakor skoro nikoli; letos je ne bomo pobirali, ampak želi. Bog daj lepo vreme, da bo dobro dozorela! Vinska trta je dovolj bogata in večinoma povsod zdrava. Upamo, da bomo imeli precej dobre kapljice in si bomo lahko priuščili kozarec pristnega terana, da bo "duša židane volje". Ker smo spravili tudi nekaj krme, se ne bojimo zime in nje neza prijetnega pomanjkanja.

VESTI S KOROŠKE

V noči na torek 3. septembra stala bila na progi v predoru pri Podrožici zaposlena 36 letni Janez Fintič in Franc Melhar, oba z Brda pri Lešah, občina St. Jakob v Rožu. Pri delu nista opazila prihajajočega vlaka, ki ju je zgrabil, podrl na tla in hudo poškodoval. Ker se je to zgodilo v temni noči, nesreče niso takoj opazili in tako so težko poškodovana moža našli šele drugo jutro. Ponesrečenca so takoj prepeljali v beljaško bolnico, vendar ju kljub zdravniškemu prizadevanju niso mogli več rešiti. Oba sta umrla še isti dan. Pogreba sta se vršila ob izredni udeležbi domačinov na domačem pokopališču v St. Jakobu v Rožu. Rajni Janez Fintič zapušča priletne starše, ženo in štiri mladoletne otroke, Franc Melhar pa 12 otrok in ženo. S težko prizadetima družinama, ki sta tako nenadno izgubila svoja hranitelja in gospodarja, sočustvuje vsa okolica.

Sporazumno in po navodilih društva za varstvo spomenikov so obnovili notranjost cerkve v Skočidolu, ki je bila zgrajena okoli l. 1300. Stroške nosi 142 faranov.

V gradu oziroma misijonišču Vernberg je sedaj nastanjen starostni dom iz Beljaka. Doslej so beljaški starei in starke bivali nad eno leto v bivšem samostanu v Osojah. Jih je nad 120 in so z upravo in oskrbo po sestrah zelo zadovoljni.

V Velinji vasi pri Bilčovsu je umrla ga. Ana Krušic. Pokojnica je bila vseskozi zavedna slovenska žena in mati. Peveci so jo spremili na zadnji poti z mehkiimi slovenskimi žalostinkami.

V Vetrinju pri Celovcu gradi celovška mestna občina celo kolonijo stanovanjskih hiš za doseljence iz Kafalske doline. Kakor je napovedal namestnik pokrajinskega vodje dr. Pachnek, bo do jeseni dograjenih skupno 1.000 stanovanj.

V Vrbi ob jezeru bo otvorjena dvestoletna gimnastična šola, ki bo gojila sport, muzikalno vzgojo in plesno umetnost.

Na Brnei so otvorili novo poslopje za otroški vrtce. S tem je v deželi 73 trajnih in 144 poletnih nemških otroških vrtecev, s skupno 7.800 otroki.

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO Že ske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Iz Brežic na Bizeljsko

Brežice (165 m) so staro zgodovinsko mesto ob levem bregu Save v bližini zlive Krke v Savo. Mesto ima 13.000 prebivalcev in je 2,2 km oddaljeno od železniške postaje. V glavni ulici se nahajajo 3 cerkve, in sicer cerkev sv. Roka (iz l. 1740.), frančiškanska cerkev sv. Antona Padovanskega (sezidana v drugi polovici 17. stoletja, popravljena in podaljšana po potresu l. 1917.), župna cerkev sv. Lovrenca (iz l. 1782.), dvonadstropna uradniška hiša, kjer so nastanjeni okrajno sodišče, davčna uprava in poštne ter brzojavni urad, dvonadstropni Narodni dom, župnišče, rotovž iz l. 1769, poslopje okrajnega načelstva in starodavni dvonadstropni Attemsov grad iz prve polovice 16. stoletja, v stranskih ulicah pa so narodna šola, meščanska šola, 47 m visok vodovodni stolp in moderno urejena javna bolnišnica. Na periferiji mesta so lepe vile z urejenimi vrtovi, dva drevoreda in ličen mestni park. Mesto je važno vlogo igralo za časa turških napadov in kmetskih uporov l. 1515. in l. 1573.

Brežice ležijo ob glavni železniški progi Ljubljana—Zagreb—Beograd, so važno križišče cest in imajo na vse strani živahen poštni in avtobusni promet (Brežice—kolodvor—pošta, (2,2 km), Brežice—Novo mesto (45 km), Brežice—Bizeljsko (24 km). Glavna prometna žila vodi od kolodvora skozi mesto in nato po 524 m dolgem mostovju čez Savo, Vrbinu in Krko do državne ceste Ljubljana—Novo mesto—Kostanjevica—Čatež—Samobor—Zagreb. Onkraj mostovja leži zaradi prijetnih kopeli v Krki (do 26° C) in zaradi bližnjih Čateških toplin (60° C) priljubljena letovišča Čatež (160 m) in nad njim cerkev sv. Vida (384 m) z lepim razgledom na prijazno mesto, na vijugasto Savo in zeleno vinorodno Orlico z ličnimi belimi cerkvami, kar daje posebno prijetno in pestro sliko. Brežice z okolico imajo milo, subalpinsko podnebje in so v zadnjem času postale važno letovišče.

Brežiška okolica se odlikuje po lepih izletih. Med najvažnejše izlete spada brez dvoma izlet na Bizeljsko, v znani vinski kraj z odlično kapljico.

Iz Brežic pelje avtobusna cesta mimo novega pokopališča v Mostec, Dobovo, Kapele in na Bizeljsko.

V Mostecu (142 m) je edina podružnica dobovške župnije; cerkev sv. Fabijana in Sebastijana iz leta 1767. O tej podružnici pripoveduje jo naslednje: L. 1767. je razsajala na Mostecu strašna kuga, ki je pomorila razen treh rodbin, vse Moščane. Te rodbine so zaradi obljube s pomočjo Brežičanov postavile to podružno cerkev. Iz Mosteca posreduje savski brod zvezo z bližnjimi Čateškimi Toplicami, ki so 3 km od

daljane od postaje Dobova.

Sedanja zelo velika in lepa župna cerkev v Dobovi je bila zgrajena l. 1865., prejšnja cerkev je bila zidana l. 1659. Najstarejša cerkev v Dobovi je najbrž iz dobe pokristjanjenja Slovencev. O početku te cerkvice pripovedujejo naslednje: O priliki neke velike povodni je prinesla Sava na dobo (hrastu) soho Matere božje. Na mestu, kjer se je dob ustavil, so sezidali cerkev. Iz doba so napravili vrata, soho Matere božje pa so postavili na veliki oltar. Ta soha je sedaj v mihalovski kapelici, kjer še dandanes Dobovčani Marijo častijo. Po drugi pripovedki je bil nekoč tukaj velik dobov gozd, skozi katerega je vodila cesta. Sredi tega gozda je stala mala kapelica, imenovana Marija v Dobovi. V dobovski župniji ima skoro vsaka vas svojo lepo kapelico.

Župnija Kapele ima lepo cerkev Marijinega vnebovzeta iz l. 1798. oziroma l. 1884. in še dve podružnici: Sveto Trojico iz l. 1777 in Sv. Križ iz začetka 19. stoletja. Kapele se razprostirajo po podolgovatem Kapelskem griču in po sosednji obsoletski ravnici, kjer je nekoč bilo jezero, župnija se je imenovala "Kapele na jezeru". V Kapeleh je še precej nizkih, starinskih, in večidel lesenih kmečkih hiš krvavordeče barve. Severnozahodno od Kapel se nahaja velik gozd "Dobrava", skozi katerega pelje tudi cesta iz Brežic na Bizeljsko.

Bizeljsko je kolektivno ime za občino in župnijo in se tako imenuje po graščini "Bizeljsko" (Bizeljski grad 389 m) nad Bizeljsko vasjo pod Kunšpergom (598 m). Grad je bil zidan najbrž l. 1278. Sedež občine je v Sp. Sušici. Župna cerkev sv. Lovrenca, zidana l. 1725., se nahaja na 201 m visokem hribu v Bračni vasi. Izpred župne cerkve je lep razgled po Bizeljskem, hrvaškem Zagorju in na hrvatsko Sleme. Lep razgled je tudi od podružnih cerkev sv. Vida na Janžekovem bregu (365 m) in sv. Antona v Drenovem (309 m). Znamenita je tudi mala kapelica sv. Florijana na polju v Sp. Sušici. Ta kapelica služi takorekoč za "borzo dela". Vsak dan pride namreč semkaj veliko Hrvatov, ki jih bizeljski posestniki najamejo za delo v vinogradih. Bizeljsko leži severno od Kapel, sega proti vzhodu do Sotle, proti severu do Sv. Gor (621 m) in sosednih vrhov Orlice (698 m), proti vzhodu pa do potoka "Dramlja", ki prihaja iz Silovca (689 m). Ta gora je Bizeljsčanom zanesljiv vremenski prerok. Bizeljsko je zelo lep in prijeten kraj, obdovan od domačinov in tujcev. Bizeljsčani so gostoljubni in dobrega srea ter vsakega radi postrežejo. Dobro bizeljsko belo in rdeče vino je daleč po svetu znano. Na Bizeljskem je kaplanoval od l. 1825—1827. poznejši škof Anton Martin Slomšek; tukaj je spenil pod še sedaj stoječo staro lipo pri župnišču, danes "Slomškovo" imenovano, pesmi, ki opevajo vino, oziroma vinogradništvo. Najbolj znani sta:

Zdravica Slovencev.
Sloven'e Slovenca vabi,
Če se ti pit' ne gabi,
Tak pridi v gor'co k nam,
Smo dobre volje tam!...

Veseli hribček.
En hribček bom kupil,
Bom trte sadil;
Prijet'ljje povabil,
Še sam ga bom pil...

Severno od Bizeljskega se nahaja župnija Sv. Peter pod Svetimi gorami, pod katero je nekoč spadala tudi sedanja bizeljska župnija. Župna cerkev sv. Petra je zelo stara in se omenja že l. 1054. Na bližnjih 3 km oddaljenih Sv. Gorah (621 m) je veličastna romarska cerkev Marijinega rojstva (524 m), ki je bila zgrajena že v 13. stoletju in je postala že v 14. stoletju znamenita romarska cerkev. Prenovljena je bila v drugi polovici 19. stoletja. Sv. Gore spadajo med najstarejša božja pota.

V šentpeterski župniji se nahajajo tudi razvaline Kunšperga (Kraljevega gradu) (411 metrov), kjer so nekoč gospodarili bojevit Kravljčani (Kunšperski gospodje). Vzhodno od tega gradu se je dvigal onkraj Sotle še močnejši Cesargrad (Cesarjev grad) (465 m), ki je bil nekoč last redovnikov templarjev.

Pravljica pripoveduje, da je živel v Kraljevem gradu ob času pestne pravice hrabri in kruti vitez Kuno, ki je s svojim spremstvom vdrl v Cesargrad, napadel nič hudega sluteče redovnike in jih pobil. A tudi njega je zadela kazen. Sovražniki so sežgali grad, in ko se je plamen visoko dvigal, so zapustili divje krič, kraj neskončnega gorja, kraj smrti. Prvi, ki je zbežal iz razdejanega gradu, je bil vitez Kuno. Ko je v burnem skoku pognal konja, je udaril z glavo ob kameni obok grajskih vrat tako silno, da se je smrtno ranjen zgrudil raz svojega konja. Roparska druhal zapazivši, da je izdihnil njen vodja, je hitela nazaj v Kraljev grad, ga oropala in se razkropila potem na vse strani. Oba gradova sta že davno v razvalinah, med razvalinami pa teče mirno med grmovjem Sotla, ki dela mejo med dravsko banovino in banovino Hrvatsko in se pri Ključu nasproti mokriškega gradu izteka v Savo.

Dr. V. T.

POLOŽAJ NA HRVATSKEM

Razmere na Hrvatskem tudi niso še docela urejene, kakor moramo sklepati iz pisanja raznih listov in govorov raznih govornikov. Zlasti govorniki HSS na svojih sestankih ostro napadajo razširjevalce raznih letakov, ki jih nekateri ljudje trošijo po deželi zoper vlado in dr.

Slovenska restavracija

ima vedno na razpolago svežo in dobro hrano, najboljša vina ter vedno sveže pivo.

Gostje imajo na razpolago tudi lepo urejeno ZIMSKO in LETNO KEGLJIŠČE.

MARIJA SANCIN

JORGE NEWBERRY 3372

TALLER DE CARROCERIAS

"EL RAPIDO"

IVAN CERKVENIK

Barvanje sistema "Duco" — Tapeciranje — Prevlačenje — Kabine — Karoserije — Popravljanje blatnikov

ENTRE RIOS 310 QUILMES
U. T. 203 - 1298 Quilmes

Slov. Babica

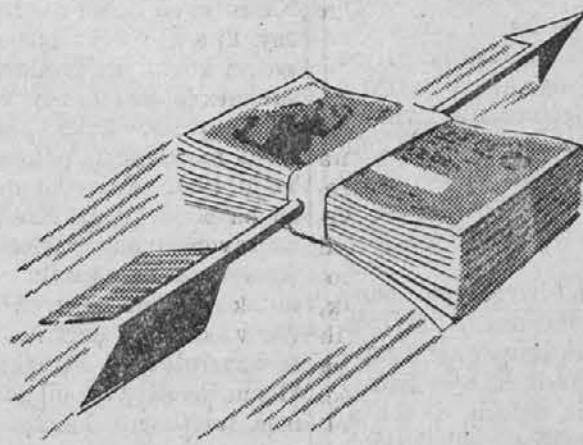
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu
Ordinira od 9 zjutraj do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Mačka. Istočasno pa je eden izmed voditeljev HSS prof. Tomašič izjavil na nekem zborovanju, da tudi nekateri uradniki niso zanesljivi. Nezanesljive uradnike bodo na Hrvatskem ne le vrgli iz službe, temveč jih tudi poslali na prisilno bivanje, kjer bodo pa morali kopati kanale in vrtati predore. Sicer pa je zadnje čase ban banovine Hrvatske dobil nekaj zelo važnih pooblastil: Najbolj važno je to, da poslej brez dovoljenja banske oblasti na Hrvatskem nihče ne bo smel prodati svoje tovarne ali kakega drugega podje-

tja. Vsakdo bo moral za to prositi ter zraven navesti, kdo je tisti, ki kupuje. Če se bo banski oblasti zdelo prav, bo kupčijo potrdila, sicer pa ne. Pač pa je banska oblast ustanovila nov zavod Pooblaščenost industrijsko-trgovsko delniško družbo (POHID), ki bo smela prevzemati in kupovati taka industrijska podjetja, ki so na prodaj. Prednost pred vsemi drugimi kupei bo imela ta hrvatska družba. S tem hoče hrvatska banovina preprečiti, da ne bi industrija na Hrvatskem spet prišla v tuje roke.

Od danes v nekoliko dneh vaša obitelj mora prejeti „vaš“ denar

Koristujoč naš varen način nakazovanja BRZOJAVNIH NAKAZIL "Vaša" Božična pošiljka bo izročena prejemniku samemu v teku nekaj dni v gotovini, a Vi boste prejeli povratno priznanico z njegovim svojerocnim podpisom, kot dokaz v redu izvršenega izplačila. Posetite še danes naš

Jugoslovanski Oddelek

v katerem boste hitro in vljudno postreženi.

NAŠ NAČIN NAKAZOVANJA S POVRATNO PRIZNANICO JE HITER, VAREN IN UGODEN. IZKORISTITE SE VEDNO Z NJIM.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm 6. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175 — Bdo. de Irigoyen 1578

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dr. A. AZAGUIRRE.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.

Zenske bolezni.

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE.

Zdravniški pregled \$ 3.—

Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

Aleksander Štoka

STAVBENO TEHNIŠKO
PODJETJE

Se priporoča našim rojakom.

ALVAREZ THOMAS 1035

U. T. 54 - 2756

Buenos Aires

KADAR ISČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

SLJIVOVICA

ŽGANJE

PELINKOVEC

VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

ODREDBE HRVATSKE BANSKE UPRAVE

Banska uprava v Zagrebu je izdala novo daljnosežno odredbo, ki omejuje pravico zasebnikov, da bi po prosti volji prodajali svoja podjetja. Prav tako mora navesti enake podatke tudi za kupeca. Važni so tudi razlogi za prodajo in podjetnik jih mora navesti. Banska oblast bo na temelju prošnje uvedla preiskovalni postopek in bo prekontrolirala vse podatke v prošnji. Podjetnik bo moral dati oblasti na razpolago tudi druge podatke, če bo potrebno, med drugim dovoliti vpogled v poslovne knjige. Po končani preiskavi bo banska oblast ali dovolila ali pa odklonila dovoljenje za prodajo podjetja. Uredba banske oblasti je stopila takoj v veljavo.

Določila uredbe bodo po vsej verjetnosti najbolj prizadela tiste, ki bodo skušali prodati svoja podjetja skritim in tihim družabnikom. Hrvaški ban je razširil tudi na področje hrvaške banovine uredbo osrednje vlade, po kateri ljudje ne smejo biti lastniki, solastniki ali pa poslovodje podjetij, ki se bavijo s trgovino ali pa proizvodnjo živil. Po novih določilih bo oblast lahko nadzirala prenos imetja in bo lahko onemogočila razne kravje kupčije in navidežno arazacijo judovskih podjetij.

Druga odredba hrvaškega bana prepoveduje delniškim družbam sklicevanje občnih zborov ali drugih sestankov, na katerih se sprejemajo važnejši sklepi, in določil, da morajo vse delniške družbe v osmih dneh prijaviti število izdanih delnic in navesti osebe, ki imajo in koliko imajo teh delnic. Če bi pa podjetja ne vedela, kdo je pravi lastnik delnic, pa morajo prijaviti tisto osebo, ki je na zadnjem obnem zboru podjetja s tistimi delnicami nastopila na obnem zboru družbe kot delničar.

ZIMSKA POMOČ UBOŽNIM

Odbor za zimsko pomoč v Beogradu je imel na povabilo kneginje Olge svojo sejo na dvoru. Posamezni odborniki in odbornice so podali poročila o uspehih lanske zimske pomoči, ki je dala na razpolago toliko sredstev, da so skozi vso zimo prehranili na tisoče siromakov y prestolnici in je dnevno dobivalo po 6000 ljudi hrano. Letos bo delo še bolj obsežno, ker je beograjska občina prevzela nase nalogo, da bo dajala brezplačno hrano za vse revne šolarje iz osnovnih in meščanskih šol. Obnem je bilo sklenjeno, da bo odbor zimske pomoči poklical na pomoč tudi vsa človekoljubna in druga društva, da bi letos akeija imela še večji uspeh in da bi siromaki mogli uživati še večjo podporo. Kneginja Olga se je za vso vprašanja živo zanimala in obljubila, da se bo osebno udeležila blagoslovitve temeljnega kamna za nova delavska stanovanja, ki jih bo beograjska občina začela graditi.

ŽENITNA PONUDBA

Želim znanja v svrhu ženitve z dobro hišno gospodinjico, bodisi dekletom ali vdovo v starosti od 35 do 45 let. Če mogoče iz Tržaške okolice. Ponudbe poslati na ta naslov: Cah Jožef, Calle Entre Ríos 2968 — Mar del Plata — F.C.S.

Krojačnica

Izdelujem obleke po najnovejši modi. — Cene zmerne.

Rojakom se priporoča

Peter Capuder

AYACUCHO 975, U. T. 41-9718
Buenos Aires

ZA POUK IN ZABAVO

NAŠI MOŽJE

Žiga baron Zois

Ni bil povsem našega rodu. Njegov oče Mihael Angelo je prišel po opravkih v Ljubljano in vzel v zakon za ženo Slovenko Ivanko Kapusovo, ki mu je rodila v Trstu, dne 23. novembra 1747. sinčka Žigo. Kmalu po njegovem rojstvu se je preselil oče za stalno v Ljubljano, kjer je imel trgovino z železom. Tu je dobil Žiga Zois prvi pouk. Pozneje je obiskoval plemiško akademijo v Reggiu (pokrajina Emilia v Italiji) odkoder se je vrnil spet v Ljubljano in prevzel očetovo trgovino. Odslej je živel stalno v Ljubljani; potoval je pogosto po Kranjskem, zlasti po Gorenjskem, kjer je imel rudnike in fužine, pa tudi po Nemčiji, Švici in Italiji, a že v 42. letu je ohrmel in ni mogel več nadzirati svojih toplotnic, od l. 1797. ni prišel več iz hiše in je preživel 22 let priklenjen na stol s kolesi, katerega je sam izumil. Umrli je 10. novembra 1819.

Že v mladih letih je posvetil ves svoj prosti čas izobrazbi; ko je še pomagal v očetovi trgovini, se je učil modroslovja, kemije in rudarske ter topilniške vede. Bil je med prvimi, ki so delali načrte za osuševanje ljubljanskega barja. Domači obrti, trgovini in brodarstvu je v marsičem pomagal ter bil pri vseh posvetovanjih, kako zboljšati takratni gospodarski položaj v deželi. V Ljubljani je uvedel nekaj novih obrti. Ko se je na Kranjskem poslabšala trgovina z železino, je z znanstveniki in veščaki preiskoval vse tuje izdelke in si prizadeval dvigniti domačo obrt na višino inozemskih izdelkov. Pomagal je tudi našemu kmetijstvu, bil je član družbe za kmetijstvo, kmetom je razdeljeval poučne knjige ter pripravil vrsto ajde imenovano "eozlovko" iz kusi, ki je bila bolj odprna proti mrazu in slani. Zois ni bil samo trgovec, posestnik rudnikov in toplotnic; bil je svetovno izobražen mož, ki se je zanimal za vedo in umetnost. Zaradi svojih podjetij se je bavil s prirodnoznanstvom ter je užival, med strokovnjaki, velik ugled. Na svojem domu si je napravil bogate prirodoslovne zbirke, ki so bile domačim in tujim prirodoslovcem vselej na razpolago. Iz ljubljani do naše govorice se je pa zelo nemal tudi za književnost, predvsem seveda za slovensko, kajti poleg ljudstva in dežele je vzljubil tudi njeno preteklost in sploh vse kar je bilo s slovenstvom v zvezi. Spoznal je, da je treba slovenščini širiti obzorje ter da potrebuje ljudstvo v svojem jeziku pisanih knjig. Zois je postavil nov mejnik: odslej so se vedno pogostejše tiskale knjige posvete vsebine, ki so dvigale izobrazbo našega ljudstva, knjige, ki

so znanstveno raziskovale slovenski jezik in slovensko preteklost. Zbiral je slovenske knjige in najel celo dva kmeta, ki sta potovala po Slovenskem ter kupovala zanj stare knjige. V njegovi bogati knjižnici so bili dragoceni rokopisi, najstarejši cirilski in glagolski tiski a tudi večina slovenskih knjig od Trubarjevih časov dalje. Po njegovi smrti je bila ta bogata zbirka knjig prodana, licejski knjižnici v Ljubljani, a prirodoslovna zbirka pa ljubljanskemu deželnemu muzeju. Sam se je trudil, da je priboril slovenščini prostor na ljubljanskem odru; ko so prihajali laški operni pevci jim je poslovenil to ali ono pesem, da so jo peli v slovenskem jeziku, kar je sprejelo občinstvo z velikim navdušenjem.

V Zoisovi hiši so se zbirali vsi ve-

ljavni možje one dobe. Učenjaki, državniki in vojaški dostojanstveniki so se oglašali pri Zoisu, če so potovali skoz Ljubljano. Zoisu so se pa tudi vsi domači veljavni možje, tako je postala njegova hiša kulturno in literarno središče na Slovenskem. Njemu se imamo zahvaliti, da sta prejela za pero naš prvi pesnik Valentin Vodnik in naš prvi dramatik A. T. Linkart. V njegovi hiši si je pridobil potrebno znanje in si spletel prvo slavo veliki učenjak in slavist Jernej Kopitar (1780—1844), ki je prišel l. 1799 kot dijak-osmošollec in bil njegov tajnik, knjižničar in nadzornik rudninske zbirke do leta 1808. Tu je napisal Kopitar znamenito slovnico, ki je bila prva znanstvena slovnica slovenskega jezika.

Zois je zapustil globoko sled v našem gospodarskem in kulturnem življenju. Stojče na vrhunen sodobne izobrazbe, je izbral, spodbudil in vodil one delavce, ki so slovenščini odprli nova pota.

Petstoletnica izumitve tiska

1440 — 1940

Pričujoči članek je bil napisan za objavo v Letopisu 1941, ker pa vsled preobilnega drugega gradiva v Koledarju ni bil objavljen nam je uredništvo Koledarja dovolilo njegovo objavo v "Slovenskem listu".

Med iznajdbami in izumitvami srednjega veka je brez dvoma najvažnejša izumitev knjigotiska.

Brez knjig, časopisov, revij in vsakovrstnih tiskovin, bi se dandanašnji človek zelo težko znašel v teh burnih in tako naglo se spreminjajočih časih. Še nikoli v svetovni zgodovini se dogodki niso razvijali s tako mrzlično naglico kot dandanes. Vesti teh dogodkov potujejo po širnem svetu potom nevidnih Hertzo-vih valov (radio) z velikansko brzino 300.000 km na sekundo. Večina ljudi pa izve za te dogodke največ potom dnevnega tiska (časopisja), v podrobnostih in bolj obširni obliki pa iz raznih revij in knjig.

Ivan Gutenberg, izumitelj tiska v današnjem pomenu besede, je bil rojen v Magunciji, na Nemškem, l. 1389. Od svoje neprecenljive izumitve ni imel nobenega dobička in je v veliki revščini umrl l. 1467.

Gutenberg je l. 1438 v Strasburgu delal prve poskuse in izrezaval črke iz lesa in pozneje vlival iste iz zmesi svinec in kositra, tako da je čez dve leti že tako izpopolnil svoj izum premičnih črk, da se prav za prav od tega leta (1440) začne doba knjigotiska v sedanji obliki. V nekaterih zgodovinah se omenja kot začetek tiska leto 1450, a to najbrž iz razloga, ker se v prvih letih postanka ni mnogo vedelo za Gutenbergov izum.

Naj mimogredé omenim, da so se pred Gutenbergovim načinom tiska, knjige razmnoževale samo potom prepisovanja in so zato bile zelo redke in silno drage. Menihi pa so v 14. stoletju že vrezavali v les podobe svetnikov in jih odtiskavali z raznimi izreki in kratkimi molitvicami vred. To naj bi bil prav za prav začetek tiskarstva. Drugi zgodovinarji pa trdijo, da so Kitajci že mnogo stoletij pred tem poznali knjigotisk in kamenotisk (litografijo), izdajali časopise in tiskali bankovce, itd. Drugi tedanji narodi seveda o tem niso prej nič zvedeli, ker so Kitajci svojo ogromno državo obkolili z velikanskim zidovjem, katerega ostanki so še dandanes na mnogih mestih dobro ohranjeni. Baje so Kitajci zgradili ta

ogromni kameniti obrambni pas z dvojnimi namenoma: prvič, da obranijo svoje ogromno cesarstvo pred sovražnimi napadi; drugič pa zato, da bi se drugi narodi ne posluževali njihovih izumov. Zgodovina nam pové tudi, da so Kitajci mnogo pred drugimi narodi izumili smodnik, svilo, kovanje novcev in drugo.

Pozneje se je Gutenberg iz Strasburga vrnil v svoje rojstno mesto Maguncijo. Tu je skupno s premožnim meščanom Fustom ustanovil prvo tiskarno, iz katere je izšla leta 1455. prva tiskana knjiga (Sv. pismo v latinščini).

Tiskarska umetnost je od svojih skromnih početkov vedno bolj napredovala in se je vsled vedno bolj-ših tehniških pripomočkov dvignila na tako dovršenost, da lahko brez vsakega pretiravanja rečemo, da prihajajo iz današnjih tiskaren prava umetniška dela.

Gutenbergov izum se je v kratkem času razširil po zemeljski kroglji. Tiskarne so se začele ustanavljati povsod. Slovenci smo dobili prvo tiskarno leta 1575. Ustanovil jo je v Ljubljani neki Janez Mandele. Dandanes imamo Slovenci več velikih dnevnikov in založniških tiskaren, mnogo književnih družin in družin, katere skrbijo za izdajanje vsakovrstnih knjig, mesečnih revij in tednikov. Slovenci smo lahko ponosni, da z ozirom na malo število našega naroda v primeru z drugimi velikimi narodi, zavzemamo prav častno mesto na tem polju človeške delavnosti.

Poglejmo, kedaj so se pojavile prve tiskarne v Južni, Srednji in Severni Ameriki. Prva tiskarna v Novem Svetu je bila ustanovljena v Mehiki leta 1536, v Limi 1583, v Guatemali 1680, v Združenih državah 1684, v Paragvaju in Kubi 1700-1720, v Bogoti 1738, v Buenos Airesu in Quitu 1789-1790; po ostalih krajih Amerike pa v letih 1810 do 1825.

Ker bodo pričujoči članek čitali največ slovenski izseljenci v Argentini, bom opisal tudi, kako se je razvilo tiskarstvo v tej gostoljubni republiki, ki je postala za nas naša druga domovina. Omejil se bom le na oni del argentinskega gospodarstva, ki govori o postanku in razvoju tiskarstva v tej deželi, kar je tudi predvsem namen pričujočega spisa, ker sem prepričan, da so v domovini ob letošnji proslavi petstoletnice tiska izdali izčrpejša poročila našaajoča se na postanek in razvoj tiskarstva v naši ožji domovini Sloveniji, odnosno Jugoslaviji, kakor tudi v ostali Evropi in drugod.

Tisk v Argentini se začneja z letom 1700, ko je izšla prva knjiga "Martirologio Romano". To knjigo so tiskali jezuitski misijonarji z lastnimi sredstvi. Prvotni prebivalci (indigenas) so s svojo spretnostjo sodelovali pri izdelavi tiskarskega stroja ("preša") in ulivanju črk (tipos) potrebnih pri tiskanju te knjige. General Mitre podaja v svojih zgodovinskih spisih najvernejšo sliko o postanku tiskarstva v Argentini in piše o tem, v glavnem sledeče:

"...Pojav tiskarstva ob La Plati

je edinstven slučaj v zgodovini Gutenbergovega izuma. Ni bilo uvoženo: je originalna ustvaritev. Se je rodila bolj rečeno: je bilo prav za prav ponovno rojeno, sredi deviških pragozdov, kot prvotna Minerva, sestavljena iz ustvarjenih delov. (Opomba: ko pisec govori o delih, misli izrečno na prvi tiskarski stroj, katerega so izdelali tukajšnji prvotni prebivalci (Indios) pod vodstvom jezuitskih misijonarjev.) Črke so si sami vlivali in vse tiskarsko delo so opravljali divji Indijanci, ki so šele pred kratkim časom bili vpeljani v civilizacijo, kateri so si sami ustvarili lastna fonetična znamenja in govorili ostalemu svetu čisto nepoznan jezik. V tajno je zavil začetek in konec, ne ve se, kako se je rodilo tiskarstvo, pisec misli na prvo tiskano) in ne, zakaj se je končalo." Nadalje pridaje Mitre: "Dokazano je danes dejstvo, da so se v jezuitskih misijonih v Alto Uruguay in Alto Paraná, ob koncu XVII. stoletja, začela prva dela za ustanovitve ene tiskarne in da se je v prvih letih XVIII. stoletja začelo tiskati v nekem prvotnem nedovršenem tiskarskem stroju, izdelanem iz lesa deviških pragozdov, s črkami tu ulitimi in bakrorezi, katere so izveržali spreobrnjeni Indijanci, divjaki, katere so udomačili jezuiti. Guarantska tiskarna (Guaraníes, ali Indios guaraníes, je indijansko plemo, ki je ob prihodu španskih zavojevalcev, conquistadores, prebivalo ob La Plati in v krajih, ki odgovarjajo današnji provinci Corrientes, sedanjemu Paragvaju, južnemu delu Bolivije in tistemu delu Brazila, ki meji z navedenimi kraji. Buaraní pa imenujemo jezik tega plemena, katerega govori še dandanes okrog 200.000 prebivalcev Corrientesa in Paragvaja), je izdala svojo prvo knjigo leta 1705. Njen obstanek pa je bil le kratak v argentinskem kulturnem življenju. Nasprotno pa je bilo tiskarni, katero je bil ustanovil ob koncu l. 1780 podkralj Vértiz, (naimesčena v takozvani "Casa de los Niños Expósitos" — Hiša Najdenčkov), usojeno, da vrši vpliv in trajen vpliv v laplatski zgodovini. V buenosaireški tiskarni so že pred Majniško revolucijo (Revolución de Mayo), izšli prvi časopisi, predhodniki in zagovorniki prostosti tiska, ki so obnem začelniki današnjega argentinskega tiska (časopisja). Ta tiskarna je izdajala tudi letake in knjižice, v katerih so se opisovali dogodki angleških invazij in doživljaji iz kolonije. V tej tiskarni so se tiskale tudi važne zgodovinske listine, spomini generala Belgrana in Mariana Morena."

Argentinsko tiskarstvo zavzema danes zelo vidno mesto v industriji Argentine. Razvoj in važnost tukajšnje tiskarske industrije nam najbolj prikazujejo podatki, ki jih je izdala v svoji zadnji publikaciji argentinska uradna statistika, oddelek za tiskarne, publikacije in sorodno:

Število delavnic (tiskaren in drugih) ..	2.365
Štev. zaposlenih oseb (uradnikov in delavcev) ..	30.420
Za plače je bilo izdanih .. \$	57.281.122
Za potrebne surovine ..	52.580.882
Za kurjavo, mast in olje za stroje ..	231.537
Za električno pogonsko silo in razsvetljavo ..	2.027.406
Vrednost izdelkov ..	176.495.509

Tudi v Argentini so na razne načine proslavili petstoletnico tiskarskega izuma. Največ seveda v glavnem mestu, kjer so se vršila razna komemorativna predavanja in izdala v ta namen posebne publikacije. Prirejena je bila tudi razstava knjig. Na tej so bila izložena med drugimi tudi zelo stara dela, nekatera celo iz leta 1466, 1485 in 1495. Vrednost vseh izloženih knjig so ocenili na 1 milijon pesov.

Naj bo ta kratak spis moje skromno zrno, od strani slovenskih odnosno jugoslovanskih izseljencev v Argentini, ob petstoletnici izumitve knjigotiska v počastitev Gutenbergovega spomina.

Stanislav Baretto

Zemljišče na prodaj

Po ugodni ceni se proda zemljišče v VILLA ALIANZA, blizu CASEROSA F.C.P. Lot meri 500 var in je na njem že skoro do strehe dvignjeno zidovje za eno sobo 4 x 4, eno manjšo, kuhinjo in hal. — Informacije od 6 ure in pol naprej vsak dan Calle ACEVEDO 1780 (Encargado).

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RÍOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

Dr. Nicolás Martín

ODVETNIK

ZA TRGOVSKE ZADEVE

Po svetovanju za naročnike Slovenskega lista brezplačno.

ARENALES 1361

U. T. 41-3520, Buenos Aires

Skozi Villa Madero in Novo Čikago

Na južozapadni strani Buenos Airesa, tik poleg velike Avenide Gen. Paz raste novo naselje Villa Madero, imenovana tako po lastniku tistega sveta, ki je bil last družine Madero.

Ko sem pred štirimi leti prvič bil tam, je bila "Lipa", znano deško vzgojevališče, ki ga vodi g. Benedikt Gomišček, še ena redkih hiš, ki jih je tam bilo videti. Edina zveza do tja je bil vlak, ki gre iz Nove Pompeje. Danes je to naselje znatno napredovalo. Saj so se hiše po nekdo že strnile v ulice, že so tlakali eno pot in, če sedeš v Floresu na kolektiv 44 se za 20 centov pripelješ naravnost v vas in še dve kvadri, pa smo pri "Lipi", sredi živčava, med katerimi je polovica fantkov slovenskih.

Stopil sem tja oni dan zato, da se pogovorimo, kako bi uredili z napovedanim obiskom Lipe na Paternal. Zadevo smo lepo uredili. 24. nov. pridejo na Paternal.

Da bodo oni vzeli na skrb petje ob tej priliki, tako smo sklenili.

Sedaj pa, če želite, stopite z nami. Gremo v našo kapelo in tam bo pevka vaja, tako so me povabili.

Vzdignila se je cela četa. 14 dečkov je. Da so polni življenja, to je naravno in tako mora biti! Prav taki smo bili, ko sem bil v mojih časih član "pekove mešanice" v Škofji Loki. Je imel oprava z nami "očka", možiček na eno oko slep, star pa že 80 let, da nas je uganjal, kadar smo prišli toliko od doma, da nas "pekovka" ni več videla. Ona nas je imela podobno število in v istih letih. Le škofovsko okolica je neprimerno bolj lepa: nad prijazno Soro, ki žene svoje bistre valove proti Savi na podnožju gričev z belimi cerkvicami, zelenimi gozdovi, pod častitljivim loškim gradom, tam dalje pa se bleste Karavanke in sivi Triglav...

Pa, kaj bi se človek prepušal sentimentalnim mislim sredi tega vselega živčava! Kar naprej smo stopali ob evetni ograji, mimo postaje. Tukaj je naša "cerkev".

Pred dvemi leti so se zbrali vaščani v Villa Madero. — Seveda samo nekateri, kajti tudi tam je nekaj takih, ki jim je vera "odveč", ker so tako modri, da brez nje lahko žive. Nič pa ne pomislijo, kako bodo

brez vere umirali! Na pobudo našega rojaka g. Benedikta Gomiščka so se zbrali vaščani in se lotili dela. Kupili so zemljišče in danes se stoji malo svetišče. Majhna je kapela. Komaj sto ljudi najde mesta v njej, pa je vendar glasna priča plemenitega prizadevanja sosedov, ki so tako odprli vrata tuji božji besedi, ki je prišla me! nje in imajo odslej vsako nedeljo sveto mašo.

Gomiščekovi pa imajo na skrbi cerkveno petje. Včasih zapojejo po latinsko, včasih jo pa tudi kar po slovensko uberejo. Ljudje se pa čudijo: epoti naših napevov. Celo vrsto Marijinih in prazničnih pesmic je pa g. Gomišček že tudi prestavil na španski jezik in tako imajo rojaki, ki tam okrog žive, kar po svojem okusu cerkveno petje.

Zato opozarjam Slovence v oni bližini, tako one v Villi Madero kakor tudi v Villi Escaso in v Villi Lugano, da naj se zanimajo za tisto kapelico in naj pohite tja k nedeljski maši, pa bodo našli nekaj domačega.

Novodobne naselbine večinoma tako rastejo, da je vsega preje v kraju, so tovarne, so gostilne in trgovine, je kino. Človek bi mislil, da za vero v tem svetu ni več nič prostora! In s kulikim trudom se mora boriti, koliko zaprek premagati, kdor pride z mislijo, da bi se postavila cerkev... Tudi nek naš rojak se mi je nekoč "pohvalil", da je tudi prispeval za novo cerkev, ki so jo blizu njegove hiše zidali, da je odpravil prosilce s "0.50 \$"... Kaj pa je tega treba, je zaničljivo menil. Bolnice in šole naj grade! (Ne vem, če je za tiste ustanove kaj več prispeval. Saj je prazna zabloda, s katero človek samega sebe slepi, ko tako govori, kajti nesporna resnica je, da tudi ljubezni do bližnjega ni, kjer ni ljubezni do Boga. Ti dve stvari gresta vedno skupno).

V Villi Madero so si pa zgradili lepo kapelico in se sedaj že glasi tudi tam zvonček. Majhen je pa vendar toliko vpije, da ga lahko čuje tisti kdor noče biti gluhi. Nobeden se ne bo mogel izgovarjati s tistim: "nisem vedel"... Kdor si ušesa maši in oči zatiska seveda ne vidi in ne sliši. Pa si je tega sam kriv! Iz Ville Madero do mesta Buenos

Aires je kakih 10 kvader. To se pravi do ulice Piedrabuena je toliko. Do mejne ceste General Paz, ki tamka: še ni dograjena, ni pa kar nič, ker ta avenida gre prav mimo prvih hiš one vasi; pač pa je precej praznega prostora še med Piedrabuena in Av. G. Paz. Celo to se mi je primerilo oni dan, da sem videl na tistem polju kosca s koso. Prav tako kot tam nekje doma je rezal v košato travo in so se za njim vlekle redi... Kar postal sem in poslušal in gledal. Nič posebnega bi se mi ne zdelo, če bi kosili s strojem. To se vidi kjerkoli. Kosca, ki bi jo rezal prav po domače, pa doslej še nisem videl v Argentini.

V ulici Piedrabuena sem se oglašil. Ni bila najboljša ura, ker so ljudje večinoma na delu. Pa sem dobil doma Cotičeve, kjer sem zvedel, da je nevarna bolezen že minila. Gospa je bila namreč pred enim mesecem že z eno nogo v večnosti, danes je pa že bila na nogah.

Prav po ulici pred njihovo hišo so preje gonili živino iz Liniersa v klavnice. V času dežja so se živali vdrale do trebuha in marsikatero živinčje je tudi obležalo v blatu. Sedaj pa je podobno, da se je oblast pozanimala za to stvar, kar bo v prid živalim, pa tudi prebivalcem tistih ulic, ki včasih niti iz hiše niso mogli, ker je bila vsa ulica do ograje pogazena v neprehodno blato.

Tisti del mesta se imenuje Villa Lugano. Tja vozi omnibus 41. Marsikatera nova hiša je že zrastle tudi tam, toda še vedno je Villa Lugano vas za sebe, ker jo ločijo od mesta še široki prazni travniki in pašniki in poljpa. Toda že je videti tam in tam kako novo hišo in ne bo dolgo, ko bodo tudi do tja segle strnjene mestne ulice. Marsikatera slovenska hišica stoji tam. Precej je po tistem delu tudi Istranov. Moj namen je pa bil, da obiščem rojake, ki žive na višini 5000 Av. del Trabaja. Saj je že kar tri leta minilo, ko sem bil zadnjič tam.

Kmalu sem zadel pravo hišo. Bil sem pri Štruklju. Prijazen dom, s evetnim vrtičkom mi je potrdil, da mora biti prav, četudi se na zapisane podatke ne bi mogel zanesti, ker so med tem že premenjali ime ulice, ki je bila prej le "brezimna steza"...

Kmalu mi je oživela v spominu podoba, ki sem jo videl ob prvem

obisku. Prav tedaj je bila v delu sosedova hiša; Jugovi, ki so hišo gradili, so pa živeli v hiši, ki je bila pred menoj...

Torej naprej! Pa je tudi Štrukljeva hiša porastla med tem in ko sem prišel v "gorenjo hišo" sem se srečal spet z znanimi obrazi. Saj se vedno pokažejo, kadar imamo kako lepo slovesnost!

Vse lepo in dobro. Samo to ni nič prav, da sem našel gospodarja v postelji. No, pa ni menda nič hudega. Nevšečno pa je in še kako, če mora mož delo pustiti, posebno še se da, ko ga je bolj po malem.

Pri sosedu, pri Jugu sem se tudi oglašil. Ravno sem se namenil naprej, pa sem se že na pragu srečal s doslej neznanimi obrazi.

Saj sem bil namenjen, da jih poiščem, čeprav nisem nič vedel od njih. In evo jih tukaj!

Pa so se mi predstavili kot stari znanci, ali bolje kot znanci in prijatelji gospoda Doktoriča. Saj je bil v Gorici preunogokrat v njihovi hiši.

Hm, ko bi imel toliko pesov, kolikor kilometrov sva z gospodom Doktoričem skupaj prevozila, bi me danes bolj veliko hišo, je menil mož.

Simčič Alfred je bil namreč v Gorici šofer in je kaj aktivno sodeloval v povojnih letih, ko se je bil boj za slovensko samobitnost na Goriškem. On je vozil po celi deželi Doktoriča, Biteznika, Kralja, Besednjaka, Terčelja, Bratuža in druge. Koliko krat ga je pot prinesla tudi skozi

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

Krojačnica

Kjer se izdeluje obleke po naj-novejši modi in zmernih cenah. Rojakom se priporoča

MARTIN TURK

24 de Noviembre 1915 - Bs. Aires

Logatec in so mu vsi tisti kraji prav dobro poznani.

Še marsikaj smo uganili. Pa to smo tudi imeli v besedi, da naj le kaj več pridejo med rojake

Saj tako smo namenjeni. V San Antonio bomo že šli, če bo vse prav. To bo menda 12. januarja, kakor se bere v Duhovnem Življenju. Na vsak način bomo tedaj šli tja.

Takole smo se zadržali in še bi se, kajti besed nam ne bi zmanjkalo, pa tudi kozarci se ne bi izpraznili, toda čas je drugače odmerjen!

Pa kmalu spet na svidenje!
Janez Hladnik.

CERKVENI VESTNIK

8. dec. Maša na Avellanedi ob 10 uri na čast Materi božji. Molitve na Paternalu.

15. dec. Maša na Paternalu ob 10 uri za Katarino Stanta. Molitve na Avellanedi.

8. dec. bo sv. maša za rajnega Franca Beviča ob 12 uri v cerkvi Santa Rosa de Lima (Belgrano 2200). Prav na tisti dan pred enim letom je rajni Franc Bevič umrl ponesrečen z bencinom.

V San Antonio de Padua bomo romali 12. januarja. Dogovorjen je že poseben vlak in bomo v kratkem imeli vozne listke v prodaji. Prosim, da se potrudite, da se vse pravočasno uredi.

Slovesnost Prvega Svetega Obhajila se bo vršila letos v aprilu, ko bomo imeli tudi sveto birmo po naše, tako kot pred tremi leti. Prosim torej vse stariše, da imate to v računu in pripravite otroke, da bodo tedaj prešli zakrament svete birme. Tisti, kateri so v primerni dobi, bodo pa tedaj pristopili tudi k prvemu svetemu obhajilu.

Janez Hladnik.

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Oprava in sobe za prenočišče popolnoma prenovljene
Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljeneec

Nadaljevanje 207

Trenutek je sicer tudi Katarina obupovala, toda sedaj je bila zopet popolnoma mirna.

Razen tega ji je ugajalo, ker je vedela, da se je maščevala osovraženemu Platonu Subovu.

Misel, da ta podli ubijalec ni več na svetu, jo je mirila in krepila, sedaj pa — sedaj je bila zopet hladnokrvna in je mislila samo na svojo rešitev.

Vedela je, da se ne more več nahajati daleč od gostilne.

Tam se je nahajalo njeno spremstvo.

Gozd je postajal vedno redkejši, — kočija se je bližala vasi, — v daljavi pa je gorela luč.

Katarina je izračunala, da ima še samo deset minut do gostilne. Cesta je bila sedaj mnogo boljša, kakor pa poprej.

Tam so jo pričakovali, če bo dospela tja, bo rešena!

Volkovi so namreč zelo plašljivi in bojazljivi in se nikoli ne upajo približati človeškim bivališčem, razen če jih k temu prisili strašen mraz in lakota.

Sedaj je šlo Katarini torej za to, da doseže jaso.

Ali bodo mogli konji vzdržati ta silni napor?

Uboge živali so bile že zelo izmučene.

Posebno sprednji konj je komaj še dihal.

Katarina je s strahom opazila da se je sprednji konj komaj še držal na nogah. Ta konj ne bo mogel več dolgo vzdržati...

Toda volkovi so neprestano zasledovali kočijo.

Nekaj pa jih je vendar zaostalo tam, kjer so ležali ostanki Subovega telesa. Lizali so po zemlji tudi

zadnjo kapljico krvi in glodali kosti, ki so nekoč pripadale bivšemu caričinemu miljencu, grizli so jih s svojim mogočnim zobovjem in srkali iz njih mozeg.

Tako je zasledovalo caričino kočijo sedaj le še približno deset volkov. Katarina pregleda svoje orožje.

Imela je samo en samokres in v njem samo tri naboje.

V najboljšem slučaju bo mogla ustreliti tri volkove.

Ostalo jih bo torej še vedno sedem in to bo dovolj, da jo bodo sedemkrat ubili in raztrgali.

V eni roki je držala carica Katarina vajeti, v drugi pa samokres.

Zdajci se zravna poleg kočije neki velikanski črni volk, odpre žrelo, in hoče zagrabiti Katarinino roko s svojimi veliki in ostrimi zobmi.

Katarina iztegne hladnokrvno svojo roko.

mokres in ga je skoraj čisto položila mokres in ga je skoraj čisto položila v rdečo volkovo žrelo, nato pa je sprožila.

Strel odjekne.

Krogla se je zarila v volkovo žrelo in ga tako umrtila.

Sedaj se je ponovil zopet isti prizor.

Volkovi so zopet navalili na svojega mrtvega tovariša, ga raztrgali in požrli, nato pa so zopet preganjali kočijo.

Toda sedaj je bila Katarina oddaljena od vasi komaj kakih pet sto metrov.

Sedaj jo bodo morali volkovi naposled prenehati preganjati in ona bo rešena.

Istočasno se je začelo daniti.

Solnce je vzhajalo in metalo svoje prve zlate žarke na zemljo.

Dan je sovražnik volkov in jih straši.

Katarina je sedaj nežno in blago nagovarjala svoje konje, prosila jih je in jih rotila, kakor da bi jo živali mogle razumeti.

Toda ubogi konji niso več mogli teči.

Zmanjkalo jim je moči, koraki so postajali počasnejši — zdelo se je, da se bodo vsak hip zgrudili in izdihnili.

— Samo še tri sto korakov do vasi. Bežite, moji zvesti konji — vzklitne carica — bežite, jaz vam prisegam, da vas bom dala prepeljati v svoj hlev v Petrograd, da vas bom do smrti krmila in negovala, če me boste rešili.

Moje dobre živali, ne zapustite me sedaj.

Naprej — tečite — volkovi — volkovi.

Samo še sto korakov od vasi.

Samo še dve minuti.

Le še minuto.

Samo še...

Ah, — sedaj se nenadoma zgrudi prednji konj.

Volkovi planejo na njega, hipoma ga raztrgajo in se opajajo z rdečo krvjo, ki je brizgnila iz njegovega raztrganega telesa.

Dva volka sta se približala carici.

Katarina vrže vajeti od sebe, ker ji sedaj niso več mogle koristiti.

Volkovi namreč niso napadli samo sprednjega konja.

Ostala dva konja sta se tudi ustavila, ker nista mogla naprej ko se je prvi konj zgrudil na tla.

Volkovi so napadli tudi nje.

Prvi konj se vzpne na svoje zadnje noge, toda volk ga takoj potegne nazaj. Vgriznil ga je v trebuh.

Divji krik...

Drugi konj se ravno tako zgrudi na tla.

Dva volka napadata carico.

Sedaj je morala paziti.

Toda Katarini ne bo ničesar več koristilo.

Izgubljena je, ona to ve. — Vidi, da mora umreti — tako, blizu cilja, tako blizu rešitve.

Tam — sedaj že lahko jasno loči — stoji gostilna.

Tam se nahaja njena potovalna kočija, tam jo pričakuje njeno spremstvo.

Toda ne daleč od onega kraja, tik roba gozda, bodo našli njeno truplo, raztrgano in spačeno, tako da ga nihče več ne bo mogel spoznati.

Pobesnele živali gotovo ne bodo pustile ničesar drugega od njenega trupla razen ostankov.

V svojem samokresu je imela še dva naboja.

Dva volka — dva strela — to je čisti račun.

Nenadoma začuti Katarina na svoji levi silno bolečino.

Volk jo je vgriznil, — toda Katarina mu postavi samokres na čelo.

Zamolklo odjekne strel, — volk se zgrudi še prej, predno je mogel resno raniti carico.

Toda že v naslednjem trenutku jo napade drugi bolk.

Katarina je hotela sprožiti, toda samokres ji je zdrknil in iz roke padel na tla.

Carica ni imela več časa, da bi se sklonila. Ona prestrašeno zakriči in se zgrudi na blazine.

— Sedaj — sedaj je prišel konec, — zbogom Aleksander Potemkin, zbogom... nikoli več se ne bova videla!

Volk se splazi v kočijo.

Že je čutila njegov odurni gobec na svoji roki, toda v tem trenutku skoči z druge strani neki drugi volk v kočijo — pograbi s svojimi zobmi napadaleca za vrat in ga vrže iz kočije.

Čudež! Čudež!

Volk, ki se je sedaj vzpel na kočijo in vrgel iz nje drugega volka, ta črni in veliki volk je sedel na caričino telo, kakor da ga hoče zavarovati, zaščititi in...

On glasno zalaja.

To lajanje se je razlegalo po cellem gozdu.

Katarina se podzavedno prime za

svojega rešitelja, — sam Bog jo je zadnji trenutek rešil.

Volk na njenem telesu je bil — pes.

166 POGlavJE

Knezova preteklost

Caričino spremstvo se je nahajalo v gostilni male vasi in čakalo na vrnitev svoje carice, ki je sama peš odšla v samostan svetega Nikolaja.

Spremistvo je bilo ves čas zelo razburjeno in se je kesalo, da je dovolilo, da je carica sama odšla na to nevarno pot.

Vsakdo izmed njih je vedel, da bi bil vsaki poizkus odvrniti Katarino od njenega sklepa, popolnoma brezuspešen.

Nedaleč od gostilne se je nahajal veliki dvorec kneza Alekseja Ljapčinskega.

Tu je živel knez s svojo mlado ženo zelo srečno in zadovoljno, in mirno. Nikoli ni zahajal v mesto, vedno je obdeloval svoja polja in se bavil s svojim velikim gospodarstvom.

Tega kneza, ki je imel komaj trideset let, so sovražili vsi ruski plemiči in velikaši, ker je on na svojem posestvu poklonil vsem kmetom svobodo in jim dodelil zemljišča, ki so jih mogli sami na svojo korist obdelovati.

Njegova družina je bila prastara in je vedno igrala v zgodovini Rusije veliko vlogo.

Iz te rodbine so izšli že veliki možje, državniki, politiki in vojaki in je bila po vsej Rusiji znana.

Toda najmlajšemu potomcu te rodbine so zamerili ruski velikaši, ker je osvobodil svoje kmete in so se bali, da se bo tudi njihovih kmetov nekega dne polastila ista želja.

Ta dvorec je stal že mnogo let. Pred desetimi leti je umrl stari knez, upravo gospodarstva pa je prevzela njegova žena, kneginja Ana.

To je bila zelo energična žena, nekoč izredno lepa, toda vsled dolge-

MODRI SODNIK

(Turška pripovedka.)

Ko je bil Abdulah paša še sultanov namestnik v Erzerumu, je prišel nekega dne na vse zgodaj k njemu človek, ki se je pritoževal, da so ponoči neznani lopovi vlomili v njegovo hišo.

"Kako so prišli vlomilci v hišo?" ga je vprašal Abdulah paša.

"Razbili so vrata," je odgovoril človek.

"Prav," je rekel paša, "prinesi vrata in ključavnice na sodišče. Vrata nam bodo povedale, kje naj iščemo zločince."

Človek je nevarno skomizgnil z rameni, ko je to slišal. Vendar je dal vrata odnesti na sodnijo. Bo že sodnik vedel, kaj je prav, si je mislil.

Ko so bila vrata na sodniji, je Abdulah paša rekel človeku:

"Zdaj greš lahko domov. Jutri zjutraj priidi spet. Tedaj nam bodo vrata povedala, kdo so zločinci. Prav gotovo boš dobil svoje ukradene stvari nazaj."

Gospodar hiše, v katero je bilo vlomljeno, je kajpak pripovedoval vsakomur, kdor ga je hotel poslušati, kaj mu je sodnik rekel. Kmalu je vse mesto vedelo, da bo sodnik vrata prisilil, da bodo povedala, kdo je zločinec.

Drugo jutro je vse mesto drvelo na sodišče. Čim so se vrata sodišča odprla, so se ljudje vsuli v dvorano. Prišli so seveda tudi zločinci, ki so bili na moč radovedni, kako bodo vrata razkrila njihovo lopovščino. zaničljivo so se smejali sodnikovim nameram in se norčevali iz njega. Le kako naj bi lesena vrata — govorila! so si mislili.

Abdulah paša je čakal, da se je dvorana napolnila do zadnjega kotička. Tedaj je dal orožniku palico v roke in mu zapovedal, naj se postavi k vlomljenim vratom. Nato mu je rekel med štiri očmi:

"Udrihaj po vratih! Potem prisloni uho k vratom in pazljivo poslušaj. Tedaj te bom vprašal: 'Kaj pravijo vrata?' In ti mi odgovori: 'Takoj bodo spregovorila!' Si razumel?"

Ljudje so zmeraj bolj pritiskali v dvorano, tako da je nastala prava gneča.

Medtem je paša naročil svojim ljudem, naj se pomešajo med ljudi in dobro pazijo na oči tistih ljudi, ki bodo šepetali med seboj, ko bodo vrata pričela govoriti. Tem ljudem naj takoj vtaknejo lisice na roke in jih privežejo preden.

Ko je bilo vse pripravljeno, se je sodnik obrnil k orožniku s palico in mu ukazal:

"Udri po vratih! Udrihaj tako dolgo, dokler ne izdajo zločincev. Reci jim, da jih bomo vrgli v ogenj, če ne povedo krivcev."

Orožnik je pošteno udrihal po vratih in nato prislonil uho ob nje. Vsi gledalci so napeto čakali, ali bodo vrata spregovorila ali ne. Nekateri so se zaničljivo suvali s komolci, drugi so se glasno smejali, tretji so si šepetali, toda vsi so napeto pazili, kaj se bo zgodilo.

Tedaj se je orožnik s palico dvignil rekel sodniku:

"Gospod sodnik, vrata so mi povedala, kakšni so zločinci. Rekla so, da se skrivajo med ljudmi in da se jim kača ovija okrog rok."

Ko sta to slišala vlomilca, ki sta skrivala med ljudmi, sta prestrašena pogledala svoje roke, če se jima je res ovila kača okoli njih.

Detektivi, ki so skrbno pazili na ljudi, so to videli in hitro zgrabili oba tatova. Nataknili so jima lisice okoli rok in ju privedli pred sodnika.

Sodnik ju je ostro pogledal in jima velel:

"Na vajinem mestu bi takoj vse priznal, sicer vama vešala ne uidejo."

Vlomilca sta skesano sklonila glavi in jecljajoč priznala, da sta res vlomila. Povedala sta tudi, kdo so bili njuni sokrivci in kam so skрили ukradeno blago.

Mladinski kotiček

Človek je dobil svoje blago nazaj, ljudje pa so hvalili sodnikovo modrost. Oba lopova sta se do konca življenja morala pokoriti v ječi.

GORA DIAMANTKA

Na nekem otoku stoji gora, ki se imenuje Diamantka. Stari ribiči vedo povedati, zakaj in od kod je gora dobila to čudno ime.

V sivi davnini, ko so na otoku živeli še velikani, je imela žena nekega velika hčerko z imenom Diamantka. Diamantka je bila prav tako velika kot vsi drugi velikani, čeprav je bila še mlada.

Nekega dne se je Diamantka igrala v pesku, ki je bil otok ponekod z njim na debelo posut. Ne daleč od kraja, kjer se je igrala hčerka velikanka, je neki kmet oral njivo. Diamantka je bila tako velika, da je bil kmet ob njej majhen kot mravlja.

Ko se je Diamantka naveličala igrati, si je napolnila predpasnik s peskom, da bi ga nesla domov. Spotoma pa se ji je predpasnik raztrgal in skozi luknjo se ji je pesek začel vsipati na tla.

Diamantka se je zbala stroge matere. Vedela je, da jo bo hudo kaznovala, ker je raztrgala predpasnik. In glej — ni se motila! Njena mati velikanka je ta hip že pogledala izza širokega gozda in ji zažugala s pestjo. Diamantka je hitro stresla ves pesek na tla in se spustila v tek, da bi ušla hudi materi.

Peska, ki ga je Diamantka vsula iz predpasnika, je bilo toliko, da je iz njega nastala cela gora. Ta gora je dobila svoje ime po Diamantki in še danes je iz oblike te gore videti, kje se je deklica predpasnik raztrgal, kako se je pesek vsipal iz njega in kje je ostanek peska deklica vsula na tla, da bi lažje bežala pred strogo materjo.

Mirski:

ROŽICA

Potoček izpod skale izvira in šumlja, ob njem samotni deček sedi in se igra.

Tja daleč v tuje kraje Potuje v mislih in v valove vrže rožo — očetu za spomin.

"Le plavaj, plavaj, plavaj in nesi tih pozdrav in reci mu, naj vrne se kmalu iz daljav!"

Nesó, nesó valovi v daljavo rožico, iz reke v širo morje nesó ubožico.

Priplavala do cilja ne bo nikdar, nikdar: tja na samotni otok jo vrgel bo vihar....

NOCOJ

Nocoj, kaj vse se dogaja po svetu nocoj, česar človek niti ne sluti v tej eni sami minuti?

Če zdajle bi mogla široko razpreti svoje oči in se z njimi zazreti v vsako srce, ki kleše si v njem gorje svoj kip; če zdajle bilo bi mi dano za droben le hip zazreti se v dušo s prejasno lučjo obsijano, kaj videla pač bi tedaj?

Mar bi se ustavila tam na razpotju med dobrim in zlom, morda pa bi v tisti prečudni minuti udaril mi v dušo prelom?

(L. Sešek.)

MODER MORA ČLOVEK BITI

Janezek je bil zelo majhen deček, a kljub temu je bil že leto dni pri nekem trgovcu za tekača. Nekega dne se je ojunail in stopil pred svojega gospodarja s prošnjo, naj mu zviša plačo.

"Koliko poviška pa hočeš?" ga je trgovec neprijazno vprašal.

"Vsaj petdeset dinarjev," je odgovoril fant.

"Kaj pa misliš?!" se je zadržal trgovec. "Za takšno plačo si vendar še premajhen."

"Ves čas, odkar sem pri vas, sem tako zaposlen, da nisem utegnil rasti," se je odrežal Janezek.

Trgovec je bila fantova modrost tako všeč, da mu je plačo res takoj zvišal.

V TUJINO

Po sinjem morju ladjica plava, z valovi srebrnimi se poigrava. Plove tja v daljini, tja v širni svet, kjer ni ljubezni materine, kjer ni toplote ni domovine, kjer je vse hladno, brezčutno kot [led.

Bernarda Rajšp, dijakinja v Ljubljani.

Spreten računar

Teta: "Praviš, da si v računstvu prvi, ali ne?"

Janezek: "Sem, teta."

Teta: "Dobro. Če ti dam dvanajst jabolk in tri izmed njih poješ, koliko jih imaš?"

Janezek: "Dvanajst."

Teta: "Ni res. Samo devet jih še imaš."

Janezek: "Nak! Dvanajst: tri znotraj, devet zunaj."

ga življenja z objestnim in brutalnim možem je popolnoma otopela.

Ona je živela v dvorcu s svojim sinom Aleksejem.

Takrat je bil mladi knez dvajset let star.

Imel je ljubezen, ki pa jo je skrival pred svojo materjo in skrivaj se je shajal z mlado in lepo vaško deklico Tatjano, ki jo je kneginja sprejela v svojo hišo.

Mati seveda ni smela ničesar vedeti o njuni ljubezni, ker je imela s svojim sinom visoke namene.

Toda nekega dne je prišlo med sinom in materjo do silno hudega prepira.

Nekega jutra, mati je ravno sedela v svoji utici v drevoredu pri zajutruku, je vstopil Aleksej, poljubljal materino roko in sedel za mizo.

— Dobro jutro, Aleksej, — ga pozdravi stara kneginja.

— Mati, danes bi želel govoriti s teboj o svoji bodočnosti.

— To sem že davno želela, čas je že, da se o tem resno pogovoriva, Aleksej! Ti si že dovolj star, da se odločiš za kak poklic. Moja želja je, da postaneš vojak, kakor je to že navada v naši družini.

— Jaz si predstavljam svojo bodočnost drugače, draga mati, — je odgovoril Aleksej. — Srečen sem in bi bil še bolj srečen, če bi smel ostati doma v našem dvorcu, kjer bi se bavil z gospodarstvom.

— Dvomim, da bo tvoja bodoča žena, ki bo nedvomno odlična plemkinja iz Moskve ali Petrograda, hotela živeti tukaj na vasi.

— Jaz ne nameravam oženiti plemkinje iz prestolnice, draga mati, pri priliki bi ti želel zaupati nekaj, kar sem doslej skrival kot svojo najsvetejšo skrivnost.

Stara kneginja se zdrzne.

S svojimi ostrimi očmi pogleda pronicavo svojega sina, njen trdi obraz pa je postal še trši.

— Kaj pomeni to? Kakšna skriv-

nost je to?

— Mati, jaz ljubim.

Starka ga ostro pogleda.

— Koga?

— Nekoga, mati, ki ti je ravno tako draga kakor jaz — deklico, ki je odrasla v naši hiši in ki je najlepša in najpopolnejše bitje na tem svetu!

Kneginja Ana prebledi in vstane.

Krčevito se je oprijela svoje palice, na katero se je vedno morala opirati, ker ji je protin slabil noge.

— Tatjano?! — krikuje.

— Da, mati!

— Sin, ti si blazen! Ali ne veš, kdo je Tatjana? Ali si pozabil, da je ona kmetica, kmečki otrok, deklica, ki sem jo iz usmiljenja sprejela v hišo, ki sem jo vzgojila ravno tako kakor tebe, — ki pa je vendar le kmetica. Ti si se prevaril v svojih čustvih, — ne, ne, — to ne more biti resno čustvo.

— Mati, vedeti moraš, da Tatjana že dolgo ljubim, da mi ona vrača ljubezen in da sva sklenila stopiti v zakon. Jaz ne morem brez nje živeti, če se z njo ne smem, poročiti, se nikoli ne bom ženil.

Stara kneginja je bila zelo blede.

Kaj takega ni pričakovala.

Niti v sanjah ne bi na to pomislila, da bi se Tatjana upala dvigniti svoje oči k njenemu sinu in da bi jo Aleksej resno nameraval vzeti za ženo.

Ona namreč ni vedela, da sta se ta dva mlada človeka že dolgo ljubila.

Poleti sta se vsak dan shajala v gozdu, skupaj sta se sprehajala in si prisegala večno ljubezen.

Na svojih samotnih sprehodih sta sanjala o svoji bodočnosti.

Nihče ni slutil, da ju veže ljubezen, razen gozdarja Nikite, zvestega in dobrodušnega podložnika stare kneginje.

Ta Nikita je bil plečat, visok človek, enostaven in dobrodušen in je

iskreno ljubil svojega mladega gospodarja Alekseja in njegovo nežno in lepo zaročenko Tatjano.

Posebno pa je bil še udan mlademu Alekseju od takrat, ko mu je ta nekega dne rešil življenje, ravno še zadnji trenutek, sicer bi ga bil medved raztrgal.

Ko je kneginja Ana zvedela za Aleksejevo ljubezen do Tatjane, je odšla v svojo sobo, kjer je dolgo časa razburjeno hodila sem in tja.

Premišljevala je, kaj naj bi storila.

Na noben način ne bo dovolila, da se njen sin poroči s kmetico.

Ali naj bi bili njeni načerti uničeni.

Ona je že davno sklenila, da bo vzvil njen sin hčerko moskovskega guvernerja, grofa Sokolnikova, za ženo.

Ko je popoldne odšla v drevored, je našla tam svojega sina Alekseja.

— Premišljevala sem o tvojem priznanju sin, — mu je dejala mati — in sem sklenila, da ti bom tole povedala:

Ti veš, da bi bila zame, pa tudi zate nesreča, če bi se poročil s kmetico Tatjano. Toda jaz te nočem siliti. Če boš na vsak način želel, da postane ona tvoja žena, ti ne bom nasprotovala.

Prej pa moraš storiti to, kar zahtevam.

Če boš po treh letih še vedno želel Tatjano za ženo, če jo boš po tem času še vedno ljubil, vzami jo in bo di z njo srečen!

Toda ta čas moraš preživeti v Moskvi.

Zato boš še danes odpotoval, priložnost je ugodna, ker pride zvečer k nama grof Sokolnikov s hčerko.

Aleksej je bil sporazumen.

Vesnil se je, da mu mati ne dela večjih preglavic, ker on ni dvomil, da bo po treh letih Tatjano ravno tako ljubil kakor danes.

V mraku je dospela kočija, s ka-

tero se je pripeljal grof Sokolnikov s svojo hčerko Natasjo.

Grof je bil visok uradnik, ki je v družbi igral veliko vlogo. Njegove denarne razmere pa niso bile rožnate, čeprav je imel veliko palačo in je prejemal že dolgo vrsto let podkupnine, kajti njegovo razkošno življenje je zahtevalo tudi mnogo denarja.

Njegova hčerka je bila sicer zelo lepa, toda lahkomiselna in koketna, brez globljega čustva, ki je prispevala na ženitev z mladim knezom Aleksejem samo zato, ker je uvidela, da bo lahko edino-le ta zveza rešila prezadolžena očetova posestva.

Ko sta gosta sedela s kneginjo Ano in Aleksejem pri večerji, je bila tudi Tatjana navzoča in ona je s svojim ženskim instinktom slutila, kaj se pripravlja.

Že prej je opazila jezne poglede stare grofice, — v prvem trenutku si ni mogla razložiti, kaj je temu vzrok. Toda kmalu ji je postalo vse jasno.

Komaj je čakala trenutka, ko bo lahko na samem govorila z Aleksejem, toda ni našla priložnosti.

Po večerji se poda Aleksej z Natasjo v drevored in Tatjana je morala gledati, kako se njen ljubljenec sprehaja s tujo deklico.

Stara kneginja je medtem poslala Tatjano po nekem opravku v vas, nato pa je pripravila vse potrebno za Aleksejev odhod.

Ko se je Tatjana vrnila, je videla le še v daljavi kočijo, ki je peljala njenega zaročenca v mesto.

Tako je prišel Aleksej v Moskvo, kjer je stopil kot častnik v armado in zahajal dnevno v hišo grofa Sokolnikova.

Tatjana pa je medtem doživela v daljnem dvorcu bridko razočaranje. Aleksej je odpotoval, ne da bi se od nje poslovil, pa tudi pisma ni prejela od njega nobenega.

Čez osem dni jo pokliče kneginja

Ana k sebi.

— Dovolj dolgo si živela v moji hiši, — ji je dejala kneginja, ko je prišla mlada deklica na poziv — so bo svoje kneginje, — moraš se čimprej poročiti!

Tatjana je stala prepadena pred kneginjo.

— Da se poročim?

— Da! Od mene boš dobila hišo in dva jutra zemlje, dve kravi in konja, pa naj te vzame, kdor te hoče!

Še danes bom sklicala kmete v cerkev in kdor se bo javil, te bo dobil za ženo.

Tatjana ni vedela, kaj naj misli. Kneginja je bila okrutna in neusmiljena in zato ji ni mogla nasprotovati.

Še istega dne je morala s kneginjo v cerkev, kjer so se že zbrali vsi ljudje iz vasi.

— Kmetje, — spregovori kneginja, ki je stopila pred oltar, — kdo hoče Tatjano za ženo, naj se javi. Njena dota bo hiša z zemljiščem, dve kravi in en konj!

V cerkvi je vladal molk.

Vsi so prestrašeno gledali svojo staro gospodario.

Vsi so imeli Tatjano radi, ker je bila dobra in plemenita deklica, ki je vedno rada vsakomur pomagala, obiskovala je bolnike in jim donášala krepke hrane, igrala se je z otroki in obiskovala vaščane.

Vsi so gledali v njej svojega dobrega angelja in zato ni nihče mogel razumeti, kako more biti kneginja tako okrutna, da jo hoče dati komurkoli za ženo.

— Torej, odločite se, — vzklikne stara kneginja. — Kdo jo hoče za ženo?

Obotavljaje se stopi iz klopi neki stari in shlabounni kmet.

Topo je buljil v lepo, mlado deklico, ki je drhteč in s povešeno glavico stala poleg svoje gospodarije.

(Nadaljevanje)